

Okrepimo socialistične odnose v gospodarstvu z novim plačnim sistemom

Nov sistem plačevanja delavcev, ki ga v tem obdobju uvažamo v gospodarstvu, prinaša v našo plačno politiko predvsem tri zelo odločilne novosti, zaradi katerih obeta krepke spremembe v dosedanem nagrajevanju.

Katero so te tri novosti in kaj jih odlikuje?

Prvič. Z novimi predpisi o plačevanju delavcev v gospodarstvu je uzakonjeno nagrajevanje po učinku. Kot programsko načelo kajpada to zakonito določilo ni nič novega, saj smo ga srečevali v vseh dosedanjih predpisih o nagrajevanju. V pogledu praktične izvedbe nagrajevanja po delu v sedanjih družbeno-gospodarskih pogojih pa prinašajo novi predpisi naravnost obilo pomembnih določil.

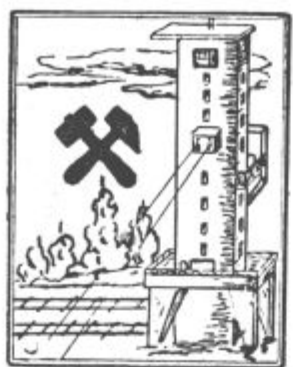
Med najpomembnejšimi je vsekakor, v določenem smislu, neke vrste sprostitve plačnega sklada. Ta sprostitve se kaže v tem, da sme gospodarska organizacija izplačevati delavcem polne zasluzke po njihovem delovnem učinku. Osnova za obracunavanje zasluzkov sta tarifna postavka in norma, to je osnovna delovna zadolženost za določeno delovno mesto, operacijo oziroma fazo dela. To se pravi, da novi predpisi praktično omogočajo, v čemer se bistveno razlikujejo od dosedanjih, da si lahko delavec poveča svoj temeljni zaslužek na ta način, da prekorači normo, to se pravi, napravi več, kot je njegova temeljna proizvodna zadolženost v določenem času. Drugačen način povečevanja zaslužkov — če izvzamemo premije za prihranke, za boljšo organizacijo dela in podobno ter udeležba pri dobičku, ki se tudi deli po prispevku posameznika k doseženim uspehom gospodarske organizacije, kar je kajpak neke vrste nagrajevanje po učinku — je nezakonit in temeljito onemogočen. Delavcem je torej omogočeno, da več zasluži. Več pa lahko zasluži le, če več napravi. Seveda je to edini način, na osnovi katerega je moči priti delovnim ljudem ne samo do nominalno višjih plač, ampak se na ta način krepki realna vrednost vseh njihovih zaslužkov. Poleg tega pa tak način nagrajevanja razvija v vsakem delavcu posebej osebno silo, osebni gmotni interes, da izpolni svojo delovno storilnost in da svoje proizvajalne sposobnosti čim bolj smotrno uporabi pri delu. Tako postajajo delavci iz lastnih gmotnih pobud nosilci višje delovne storilnosti, ki je temelj celotnega gospodarskega napredka v pogojih delavskega samoupravljanja. To se pravi, delavci sami postanejo osrednji subjektivni činitelj pri razvijanju proizvodnih sil — to je po temelj socialističnih družbenih odnosov.

Drugič. Po novih predpisih o nagrajevanju delavcev v gospodarstvu ne more nihče v gospodarski organizaciji plačevati nikogar mimo določil v tarifnem pravilniku. Določila v tarifnem pravilniku morajo biti zasnovana na objektivnih merilih, po katerih se avtomatično prizna vsakomur, ki izpolnjuje predvidene pogoje, datjave, ki so v ta namen odrejene v tarifnem pravilniku. Predpisi zahtevajo, da se izdelajo taka objektivna merila za vsa delovna mesta, faze dela in delovne operacije, kjer se da delovni učinek meriti ali pa vsaj ugotavljati posamezne njegove manifestacije (uporaba materiala, pogonskih sredstev, kekovost, iznajdljivost pri delu itd.). Poleg tega je izdelati merila, na osnovi katerih se dele premije, dobiček in drugo.

Seveda bodo ta objektivna merila najprej izdelana z gospodarske perspektive posameznih gospodarskih organizacij, toda postopoma se bodo iz njih razvila povprečna družbena merila (družbene norme, normativni itd.). Res pa je, da je plačevanje delavcev po učinku brez jasnih objektivnih meril povsem nemogoče. To nas učijo dosedanja izkušnja. Administrativno razdeljevanje plačnih skladov delavcem po njihovih kvalifikacijah, ne glede na konkretni delovni učinek vsakega posameznika v določenem času, je rodilo celo vrsto nezdavnih pojavov: med temi se je zlasti ukrepila uravnalovka, to je težnja, da bi vsi delavci dobivali približno enake zasluzke, ker pač niso bile upoštevane razlike v plodovih dela med posamezniki, in lov za papirnati kvalifikacijami. Tako administrativno razdeljevanje zaslužkov je prišlo v kriče naprotje z objektivno potrebo po temeljiti gmotni zainteresiranosti vsakega delavca na tem, da z več dela več zasluži.

Jasno je, da v naših pogojih družbeno ekonomski avtomatizem, predvsem vpliv tržišča, ni tako razvit, da bi neposredno diktiral družbeno povprečna merila, proizvodne normative, zato je treba, da družbeni činitelji ugotove, na temelju obstoječe proizvodnosti v gospodarskih organizacijah, posamezne normative in jih vzamejo za izhodišče pri nagrajevanju. Pri tem je seveda težiti, da se čimprej oblikujejo neki povprečni družbeni normativi.

Tretjič. Uvajanje nove plačne politike je zaupano družbenim činiteljem komunite. Tarifne pravilnike izdelujejo skupno predstavniki podjetja, okrajnega ljudskega odbora in sindikata (krajevni sindikatski svet). S tem postane izdelava tarifnega pravilnika pravzaprav neke vrste kolektivni dogovor predstavnikov treh najvažnejših

Velenjski
LETO III. — STEVILKA 2-3
IZDAJA SINDIKAT
RUDNIKA VELENJE
CENA POSAMEZNI STEVILKI 10 DIN
VELENJE, 15. FEBRUARIA 1955

RUDAR

UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK KOCAR FRANJO — UREDNIŠTVO: RUDNIK VELENJE. CEKOVNI RAČ. STEV. 622-T-4 PRI N. B. SOSTANJ. TISK CPTJSKE TISKARNE V CELJU

Naša sindikalna podružnica je položila letni obračun

Zadovoljiva bilanca dela v preteklem letu. Poročilo predsednika podružnice tov. Uranjeka. Skupščini so prisostvovali kot gostje ljudski poslanec Ljudske skupščine LRS tov. Jože Turnšek, zastopnik Centralnega odbora Zveze rudarjev Jugoslavije tov. Slevo Serdan, zastopnik Republiškega odbora Zveze rudarjev tov. Diaci ter zastopnik OSS tov. Slaunik. Diskusija je bila zelo plodna in konstruktivna.

Za razliko od lanske skupščine, kateri so nepopolni in neosnovani izpadi posameznikov, ki so hoteli vnesti raz-

por med podružnico in upravo podjetja, dali svojsvljen, zelo težak pečat, je letošnja skupščina potekala konstruktivno, kar bo — kot izgleda — rodilo za sindikat in podjetje dobre sadove.

Ob skoraj sloodstotni udeležbi delegatov in navzočih gostov, poslanca tov. Turnška, tov. Slevo Serdana, tov. Diacija in Slaunika je po volilnih delovnega predsedstva, ki ga je vodil tov. Jože Vrabčič, zapisnikarjev in overovalcev, kandidacijske, volilne, verifikacijske komisije in komisije za sklepe

izvodnih sil — sredstev za proizvodnjo in povprečne izurjenosti ter delovne sposobnosti delovnih ljudi — v okviru splošnih družbenih porocev.

S temi, več kot skopimi obrisi, je seveda komaj bežno očitano poprišče dejavnosti zavestnih socialističnih družbenih sil, to je komunistov, članov Socialistične zveze itd., v boju za uvedbo novega sistema nagrajevanja v našem gospodarstvu. Morda zveni celo malce neskladno, če hkrati trdimo, da je nagrajevanje po delu objektivna ekonomska nuja, ker postaja gmotni interes delavca v pogojih delavskega upravljanja ena izmed odločujočih gibalnih sil v proizvodnji in da zahteva uvažanje načina plačevanja delavcev po njihovem učinku pri delu akcijo zavestnih socialističnih sil. Tu seveda ni nobene neskladnosti, temveč najbolj logična pojavenost. Zavestne družbene sile, ki poznajo objektivne ekonomske zakone, morajo po svojih močeh in zrelosti tako orientirati družbene sile, da pospešujejo razvoj naprednih ekonomskih teženj. Zmotno bi bilo mišljenje, da ekonomika oblikuje družbene odnose mimo družbenih činiteljev.

Posebej bi bilo tako mnenje zmotno v obdobju, ko gre za temeljite spremembe sistema nagrajevanja, ko gre za prehod od dokaj centraliziranega načina plačevanja delavcev po kvalifikacijah na sistem neposrednega nagrajevanja po učinku, ki je neposredno prepuščeno družbenim organom delovnih ljudi v komunalni skupnosti. V takim obdobju je zavestna akcija zrelih družbenih sil ena izmed prvenstvenih silnic, ki utira naprednim težnjam pot v praktično življenje. Zavestne družbene sile morajo izdelati gospodarski praksi primerne družbene pravne norme in te norme uveljaviti v življenju. V tem procesu se morajo zavestne družbene sile, predvsem komunisti kot nosilci napredne usmerjenosti, v celoti angažirati, ker gre za neposredno ustvarjanje pogojev za realizacijo tistih družbenih odnosov, ki jih objektivna materialna stvarnost že dopušča.

Katerim stvarcem morajo v sedanjem razdobju, ko utiramo novemu sistemu nagrajevanja pot v plačni politiki v gospodarstvu, posvetiti zavestne družbene sile, predvsem komunisti, največ pozornosti?

Izdelovanje in uvažanje sistema nagrajevanja delavcev po njihovem delovnem učinku v proizvodnji nujno terjaja v pogojih družbenega upravljanja, da prvi tem delu sodeluje čim širši krog delavcev. S tem je v največji meri zagotovljeno, da bodo merila dela in sorazmerja med osnovnimi zaslužki delavce posameznih kategorij v družbenem smislu najpraviše zastavljena. Poleg tega pa tako široko sodelovanje delovnih ljudi pri izdelavi in uvažanju sistema nagrajevanja pomeni praktično življenjsko izkušnjo, v kateri delovni ljudje spoznajo objektivne družbene ekonomske nujnosti in spoznajo dejanske možnosti za napredek ter se po tem ravnoajo.

Poleg tega pa ne gre pozabiti, da še životariško ostanki mezndne miselnosti. Taki miselnosti je v polpreteklem času dajal v neke smislu potuho celo dosedanja način plačevanja, ker je otežkočal plačevanje po učinku in ker ni dopuščal, da bi prišlo do občutnejših razlik med zaslužki delavcev posameznih kategorij. Poleg tega se je v glavah nekaterih ljudi zadržalo mišljenje, da je birokratska shematična distribucija plačnega sklada po papirnatih kvalifikacijah v pogojih razmeroma težkih življenjskih prilik, edina »pravilna« oblika nagrajevanja. Posmem razumljivo je, da si bo moral novi plačni sistem utirati ne samo pota skozi tehnične težave pri vrednotenju dela posameznih delavcev in vzporejanju norm posameznih podjetij s povprečnimi družbenimi merili, ampak da bo moral pomesti tudi s prej omenjenimi kvarnimi pojmovanji o nagrajevanju delavcev v pogojih družbenega upravljanja. V tem boju je mesto naprednih socialističnih sil.

podal poročilo upravnega odbora o delu v preteklem letu predsednik podružnice tov. Uranjek. Da bo vsak član kolektivna spoznal delo naše podružnice v preteklem letu, objavljamo poročilo upravnega odbora v celoti.

Letošnji občni zbor je še posebej važnosni, ker ravno la mesec objajamo 10. obletnico ustanovitve Enočnih sindikatov Jugoslavije in deset let bo minilo, odkar smo izgnali okupatorja iz domovine ter v zeli svojo usodo v lastne roke. Deset let svelle in junaške zgodovine naših narodov je za nami. Deset let bojev, naporov, uspehov in napredka. V vsem tem času je delavski razred s komunisti na čelu stal v prvih vrstah borbe in danes s ponosom lahko ugovlovimo, da smo nacionalno in socialno resnično svobodni, da smo iz naroda blapcev, postali narod gospodarjev. Nekdaj brezpravni mezdni delav-

vec, je postal stvarno gospodar in upravljač proizvodnih sredstev. Postali smo vzor proletariatu vsega sveta in odprli pol resničnemu socializmu. To so velike zmage, ki smo jih izbojevali v tem kratkem času. S ponosom in zadovoljivom se lahko ozremo na prehodeno pot, ki je sicer polna samoodpovedi in naporov, pa vendar polna zmag in uspehov.

Če se povrnemo nazaj, na delo naše sindikalne podružnice v preteklih desetih letih, lahko mirno ugovlovimo, da je v tem času storila mnogo na poličnem in gospodarskem polju, saj je naš rudnik z delom pridnih rok zrasel iz majlega zapuščena kmečkega rudnika v veliko industrijsko podjetje. Vsi skupaj smo krepko prišli za delo, vsak po svojih močeh in sposobnosti ter se pri tem učili in vzgajali.

Organizacija podružnice v preteklem letu

Ko je naša sindikalna podružnica pred letom dni na tem meslu polagala obračun dela, je istočasno dala novoizvoljenemu odboru niz težkih in častnih nalog. V nov upravni odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši: Skorc Franc, Uranjek Karel, Blaj Ivan, Mavsar Rudolf, Vivod Jože, in. Kovačič Ljubo, Susler Leopold, Stropnik Elica in Skorjanc Jože.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Hudobreznik Jože, Mravljak Hubert in Knez Franc.

Na svoji prvi redni seji je novoizvoljeni odbor konsultiral izvršni odbor in to za predsednika Uranjeka Karla, za tajnika Mavsarja Rudolfa in za blagajnika tov. ing. Kovačiča Ljuba.

Ker je naše podjetje precej veliko, je odbor sprejel sklep, da se sindikalni aktiv razširi na podobore, ki naj obstojajo po obratih — jamski obrat in separacija, pa se razdelila na tri podobore, in sicer za vsako trehino svoj podobor. Tako imamo tri podobore v jamskem obratu, nato podobor zunanega obrata z direktcijo in garažo, podobor novega jaska z mehanično in elektrodelaivnico, kovačnico in separacijo in podobor gradbenega obrata.

Sindikalna podružnica ni imela plačnega funkcionarja za opravljanje poslov, temveč je vse delo bilo opravljeno prostovoljno. Celoletni sindikalni aktiv (upravni odbor in podobori) šteje skupno 43 članov.

Sindikalna podružnica je imela v preteklem poslovnem letu 19 rednih in eno izredno sejo. Udeležba na sejah je bila skoraj vedno sloodstotna. Na seje smo vabili tudi funkcionarje podoborov, da so bili seznanjeni z delom upravnega odbora, dobivali pa so istočasno tudi direktive za delo. Upravni odbor je na svoje seje tudi vedno vabil funkcionarje družbenega upravljanja, zastopnike podjetja in rudniškega sekretariata Zveze komunistov.

Med letom je bilo več masovnih sestankov s kolektivom, na katerih so se obravnavala razna gospodarska in polična vprašanja. V začetku leta so bili masovni sestanki slabo obiskani, medtem ko je v drugi polovici leta bil obisk mnogo boljši. Člani kolektiva so uvičeli, da so taki sestanki korisni, saj so se na njih obravnavala noraženja in zunanje polična vprašanja, hlačačile so se urebde in zakoni, obravnavala so se tudi lokalna vprašanja, proizvodnja in perspektiva rudnika.

DELAVSKO SAMOUPRAVLJANJE

Letos bomo obhajali peto obletnico, odkar so delovni kolektivji sprejeli svoja podjetja v samoupravljanje. V tem kratkem času, so sami mnogo pripomogli k povišanju proizvodnje, kar dokazuje pravilno pojmovanje, zavest in dober odnos do te velike pridobitve. Odmev našega samoupravljanja se širi po svetu in vzbuja zanimanje v ravnih državah. V našo državo z zanimanjem prihajajo razni polični voditelji, kakor tudi državniki, da se na lico mesa prepričajo o praksi delavskega samoupravljanja. Tudi naš kolektiv je imel priliko potrditi življenjsko moč samoupravljanja na zasedanju delavskega sveta pred zahodnonemškimi rudarji, ki so prisostvovali našemu zasedanju. Takih primerov je pri nas dovolj in ti ljudje to dokazuje resničnoš potem prinašajo v svoje delavske vrste.

Pri nas so bile volitve v delavski svet 27. marca 1954. Priprave so bile izvršene zadovoljivo, v kar je sindikalna podružnica vložila precej truda. Udeležba na volilvah je bila 93,6%. Kandidatna lista je bila predložena le od sindikalne podružnice. Člani delavskega sveta so precej redno obiskovali zasedanja, vendar pa je sindikalna podružnica vodila premalo skrbi za prevzgojo onih, ki niso bili redni obiskovalci. Med letom je delavski svet izmenjal 5 članov. Na njihovo mesto so bili imenovani člani, ki so bili na kandidatski listi, pa zaradi premajhnega števila glasov niso bili izvoljeni v delavski svet. Izmenjani člani so med letom zapustili službena mesta, in sicer so trije odšli v šolo, eden je bil dolgafrajno bolan medtem ko je pečemu delavski svet na predlog sindikalne podružnice zaradi delovne nedisciplin, odvzel mandat.

Delo delavskega sveta je v preteklem letu bilo kljub raznim pomankljivostim ogromno. Trdni in odločni volji upravnega vodstva in delavskega sveta se moramo zahvaliti, da smo za investicije in družbeni standard dobili primerne kredite.

Delavski svet je že v prvi polovici leta zadolžil tarifno komisijo, da korigira obstoječi tarifni pravilnik, kar da ni bilo izvršeno v določenem roku. Komisija je pristopila k intenzivnejšemu

delu šele v drugi polovici leta ter postavila in prilagodila pravilnik našim plačnim možnostim. Korektura pravilnika je povečala prejemke članom kolektiva povprečno za 12%. Zelo ugodno pa je odjeknila med rudarji uredba, ki dovoljuje okrajnim ljudskim odborom povečanje odsotkta za dodatne plače, kol nagrado rudarjem od 20 na 30%. Tudi ta razlika z dobičkom vred se je izplačala ob koncu preteklega leta. Delavski svet je v preteklem letu dvakrat sklepel o pocenitvi premoaga. Da je to uspelo je bilo treba predhodno obravnavati in poiskali vse možnosti zmanjšanja proizvodnih stroškov in povečanje proizvodnosti dela. V začetku leta je uspelo poceniti naše proizvode za 7%, medtem ko je druga poceničev v mesecu decembru znašala 5%. Tak način samoupravljanja naj bi bil cilj slehernega kolektiva. Vso skrb naj bi posvetili zvišanju storilnosti dela, kajli s tem bi zvišali tudi življenjski standard sami sebi. V preteklem letu so bila sprejeta tudi pravila podjetja, ki zagotavljajo vsakemu članu kolektivna pravice in dolžnosti v podjetju. Delavski svet je imenoval tudi disciplinsko sodišče, ki naj obravnava disciplinske prekrške posameznikov v podjetju.

Kakor že rečeno je imel delavski svet v preteklem letu velike uspehe pri delu, bili bi pa lahko še večji, če bi vsi člani delavskega sveta in ostali člani kolektiva nudili našemu vodstvu več pomoči s svojimi izkušnjami in predlogi. Važnejše sklepe smo vedno obravnavali na masovnih sestankih s kolektivom, ki jih je vodila sindikalna podružnica, v pomoč pa so bili poklicani tudi strokovni ljudje za pravilno tolmačenje. Žalostna je ugovovitev, da se poedini člani delavskega sveta niso urlečeževali diskusij, ni niso delikatnešje sklepe prinašali med člane kolektiva iz bojazni, da bi se komu zamerili.

Za take pojave pa niso v celoti krivi posamezniki, temveč del krivice lahko pripišemo sindikalni podružnici, ker k takim tovarišem nismo pristopili in jih skušali prevzgojiti.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Naša sindikalna podružnica je položila letni obračun

Delo upravnega odbora delavskega sveta

Upravni odbor je imel po izvoli v enajst rednih in dve izredni seji. Sej so se člani redno udeleževali. Vabljeni so bili na vse seje tudi sindikalni zastopniki, predsednik delavskega sveta in po potrebi tudi šefi odelkov, v kolikor je to zahtevala razprava.

Upravni odbor je vso problematiko rudnika reševal bolj podrobno, jo razčlenjeval in izvajal v prakso. Člani upravnega odbora so vedno živo in te-

meljito obravnavali vsako zadevo, kar je dokaz, da so bili res zainteresirani na pravilnem gospodarjenju podjetja. Veliko pozornost je UO polagal na higiensko-tehnično zaščito, na proizvodnjo in prodajo premoga, na obolenja in nezgode, skratka zavedal se je, da je izvršni organ delavskega sveta in da mora v celoti opraviti svojo odgovorno nalogo.

Proizvodnja, investicije in družbeni standard

Način dela v proizvodnji premoga pri nas, se je v preteklih dveh letih znatno spremenil. Uvajanje nove odkopne metode, je pokazalo precejšnje uspehe. Najpogotnejša lastnost tako imenovane širokočelne odkopne metode je v tem, da imamo koncentrirana delovišča. Za sedanjim proizvodnjo imamo s tem načinom dela dosti manj priprav in vzdrževanja, kar napram staremu ročnemu načinu znatno vpliva na proizvodne stroške. Uvajanje te metode dela je od začetka vzbudilo med našimi rudarji neko nezaupanje z domnevo, da ne bo uspelo. S trdnim voljo in intenzivnim širjenjem je nov način uspel in se razširil v toliko, da imamo danes našo jamo tako mehanizirano, kot malokateri rudnik v Jugoslaviji. Ta način dela zahteva tudi od našega rudarja manj fizičnih moči in trpljenja, več pa umske sposobnosti. Naši rudarji so opusili slavo gledanje, da je stroji delovnemu človeku v škodo in uvideli, da je delovnemu človeku je koristen in da ga je treba varovati, ker razbremenjuje delavca najtežjih del.

lelu je gradnja stanovanj pri nas zajela precejšen obseg. V gradnji je bilo 221 stanovanj, od teh je bilo usposobljenih za vseljeve 74, kar pa iz daleka ne zadostuje potrebam, ker je dotok nove delovne sile večji od razpoložljivih stanovanj. V preteklem letu je pri nas gradilo več gradbenih podjetij, ki pa niso v celoti zadovoljila. Njihova storilnost je bila minimalna, ker so ti kolektivi posvečali premalo pozornosti našim zahtevam in potrebam. Dobro organizirano gradnjo in hiter napredek pa je imel rudniški gradbeni obrat, ki zasluži vso priznanje in mu želimo v letošnjem letu še večje uspehe.

Higiensko tehnična zaščita

Rudnik Velenje beleži v lanskem letu skupno 1020 obratnih nezgod, od tega tri smrtno. Po posameznih obratih pa so poškodbe razdeljene takole:

zapadni revir	312 poškodb ali 30,5%
vzhodni revir	14 poškodb ali 1,3%
novi revir	335 poškodb ali 32,6%
novi šaht	47 poškodb ali 4,6%
skupno jama	708 poškodb ali 69,2% (od tega 2 smrtni)
od skupnega števila poškodb.	
separacija	92 poškodb ali 9,0%
zunani obrat	57 poškodb ali 5,6%
elektro strojni	27 poškodb ali 2,6%
(od tega 1 smrtna)	
gradbeni	70 poškodb ali 6,8%
na poli v in iz službe	66 poškodb ali 6,4%
Skupno zunaj	312 poškodb ali 30,4% (od tega 1 smrtna)

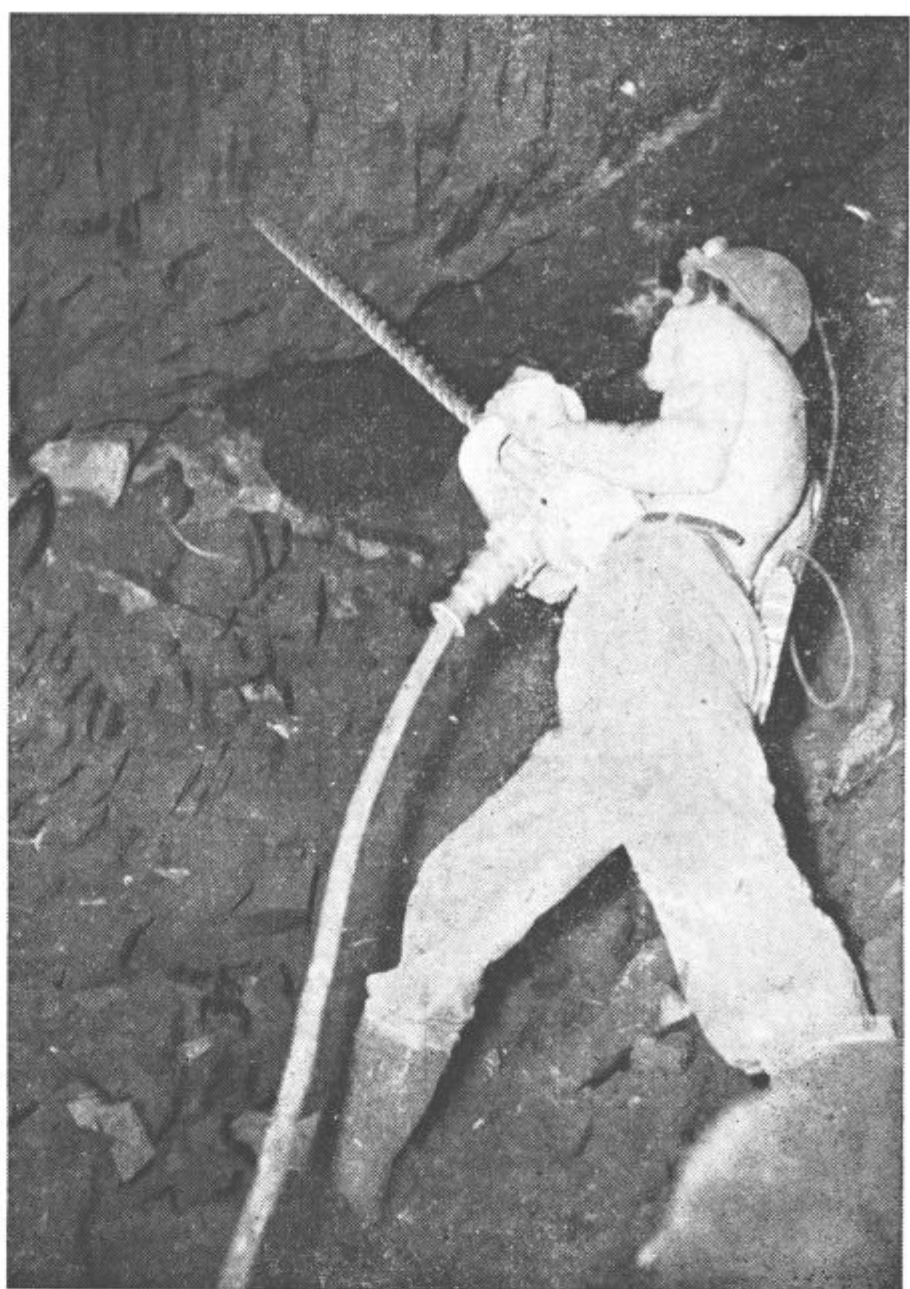
Iz te statistike vidimo, da je težiče obratnih poškodb v jami, kar je razumljivo, če upoštevamo način in težino dela. Vendar pa tudi zunanji obrati, z ozirom na njihove prilike, ne zaostajajo dosti za jamo. Število obratnih poškodb pa nas sili, da se vprašamo, kakšni so njihovi vzroki. Mirno lahko trdimo, da 50% nezgod nastane zaradi nepredvidnosti posameznikov, zaradi nepravilnega načina dela in neupoštevanja varnostnih predpisov. Vzrok poškodbam je vsekakor tudi slaba organizacija dela. Opazilo se je tudi — posebno zadnje mesece v letu — da število nezgod raste zaradi prihajanja novih neizkušenih kadrov. Precej novincev se je poškodovalo zaradi pomanjkanja strokovnega znanja, za kar pa nosimo krivdo vsi, ker smo jih premalo strokovno izobraževali. Vzrok poškodb je bil v glavnem padeč premoga iz stroja ali boka in je povzročil običajno udarnine udov.

Najbolj kritični meseci so spomladi in jeseni. V teh mesecih zabeležimo največ poškodb. Če analiziramo vzroke, ugotovimo, da zaposlujeimo v podjetju precejšnje število polproletariata, iz česar sledi, da so v zgoraj omenjenih mesecih ti ljudje zaradi poljskih del fizično preobremenjeni, zaradi česar prihajajo na delo utrujeni in nenaspani, kar je najpogostejši vzrok poškodb.

V lanskem letu smo izgubili zaradi poškodb 8631 šihlov ali 0,970 ton na 1000 ton. Te številke nam približno pokažejo, kakšno gospodarsko škodo ima podjetje in skupnost v lanskem letu zaradi nezgod.

Če vzamemo grobo povprečni učinek 2 toni in ceno premoga 2.000 din, ugotovimo, da smo samo na proizvodnji izgubili približno 35 milijonov dinarjev, pri čemer niso računani stroški zdravljenja in hranarine, katero je vsak poškodovanec užival. Vendar ne smemo sedaj ostati samo na teh številkah in obravnavati le gospodarsko plač, temveč je potrebno, da naiprej obravnavamo človeka kot takega. Vsi moramo biti zainteresirani, da človeka ohranimo zdravega in nepoškodovanega. S tem sem hotel povedati, da je nujno delavca pri vsakem delu zaščititi in ga obvarovati pred morebitno poškodbo. Da pa to dosežemo, so potrebna zaščitna sredstva pri strojih in pa individualna zaščitna sredstva.

V lanskem letu smo v našem podjetju pričeli uvajati razna zaščitna sredstva. Najprej smo uvedli usnjene zaščitne rokavice na prevozu in s tem preprečili marsikatero vdomino na žici. Dalje smo uvedli pri raznih delih aščitna očala, kar se je tudi pozitivno odrazilo. V zadnjem času poskušamo nabaviti in uvesti na vsa delovišča primerne zaščitne rokavice, ki smo jih doslej imeli le na prevozu. Nabavili bomo tudi primerne golenice in s tem zaščitili delavcu noge pred udarcem premoga. Če hočemo v letošnjem letu število poškodb zmanjšati na minimum, so vsekakor potrebna še druga individualna zaščitna sredstva. Priporočljivo bi bilo,

Bivši predsednik, sedanji podpredsednik naše sindikalne podružnice tov. Uranjek Karel pri svojem dnevnem delu.

da se za vse rudarje nabavijo preprotni rudarski čevlji, dalje je nujno, da dobijo delavci primerna oblačila, lo so srajce in primerna obleka, kar bo vsekakor zmanjšalo razne opraskanine in odrgnine na telesu. Vsa zgoraj omenjena zaščitna sredstva pa so zelo draga in težko dobavljiva. Zato je nujno, da obstoječa sredstva rudarji čuvajo in jih primerno negujejo. Omembe vreden je primer glede rudarskih zaščitnih čevljev. Rudnik se je v letu leta zelo trudil, da bi nabavil te čevlje, vendar domače tovarne čevljev niso zainteresirane za prejem takega naročila. Ker pa so vsi rudniki v Sloveniji, kakor tudi v FLRJ, zainteresirani na nabavi rudarskih čevljev je nujno, da sindikalna organizacija v zvezi s tem diskutirajo in dajo pobudo, da se vsaj ena tovarna v Sloveniji zavzame in prične izdelovati rudarske zaščitne čevlje. Iz prednjega je razvidno, da se podjetje kljub težavam, kakera nastopajo, trudi, da čimbolj zavaruje delovnega človeka. Vendar pa vidimo posebno pri mlajših kadrih, da se nekateri negativno izražajo o zaščitnih sredstvih in jih odklanjajo. Mislim, da je treba tukaj poudariti, da individualna zaščitna sredstva niso zato, da bi človeka pri delu obremenjevala, temveč zato, da ga pri delu zavarujejo in včasih tudi delo olajšajo. Vsekakor pa je jasno, da mora biti vsako zaščitno sredstvo primerno in lahko uporabljivo.

Na koncu bi se z nekaj besedami še dotaknil obratne higijene. Kljub modernim kopalnicam na žalost ugotavljamo, da se nekateri delavci ne držijo navodil, ki so koristna za njih same. Večkrat smo že govorili, da nastajajo obolenja

zaradi čirov zato, ker imajo delavci umazano in zaprašeno obleko. Nujno je, da delovne obleke rudarji redno nosijo domov in jih vsaj enkrat tedensko temeljito očistijo. Tudi želodčnih obolenj imamo v podjetju približno 16% kar je zelo visoko. Vzrok temu naši zdravniki raziskujejo, verjetno pa je krivda na prestani vodi, katero pijejo rudarji iz sodčka. Za obolenja na dihalnih organih pa je vzrok — posebno v zimskih mesecih — prehlada obleka delavcev, posebno, ko vroči zapuščajo delovišča. Vse te vzroke obolenja pa bi se vsekakor dalo vsaj delno odstraniti, če bi ljudje poslušali dobro namerna pojasnila in upoštevali razna navodila.

Omeni ti je treba tudi ljudi, ki so hoteli namišljeno bolovati ali pa celo bolelo in nepotrebno obremenjevali obratnega zdravnik. Ti brežvesni ljudje pozabljajo, da so prejemki, ki so jih neupravičeno prejeli, črpali iz žepov nas vseh, na drugi strani pa zopet, kar je razumljivo, oškodovali res bolnega in mu s tem kraji vsino zdravniško pomoč zaradi preobremenjenosti zdravnik. Mislim, da je potrebno take škodljivce skupnosti odstraniti in jim onemogočiti nadaljnjo možnost simuliranja.

V letu 1955 naj bi bila naloga nas vseh, da pričnevo resen boj proti obratnim poškodbam, kakor tudi raznim obolenjem, da jih pravočasno preprečujemo, da čuvamo človeka pri delu, kajti s tem ogromno koristimo vsakemu posamezniku, na drugi strani pa preprečujemo gospodarsko škodo podjetja in skupnosti.

Strokovno in kulturno izobraževanje

Ze v prejšnjem poglavju je navedeno, da zahtevajo današnji pogoji dela v jami vedno bolj strokovni kader. Mehaničarja zahteva sposobne ljudi. Povečanje proizvodnje in razširjanje delovišč potrebuje vedno več kvalificiranih delavcev. Ko se je pojavila potreba po strokovno sposobnih ljudeh, je sindikalna podružnica izposlovala pri upravi podjetja, da se je organiziral kopaški tečaj, katerega je obiskovalo 41 kopačev in ga z uspehom zaključilo. Organiziran je bil tudi učno-kopaški tečaj z 58 obiskovalci, ki so ga tudi z uspehom dokončali. Učni program teh tečajev je bil od začetka navidežno zelo obširen. Praksa pa je pokazala, da je naš delavec to učno snov dobro obdelal in da je za rudarja tako znanje nujno potrebno če hoče, da svoje delo strokovno opravlja. Takih tečajev bo treba v bodočnosti organizirati še več. Možnost obiskovanja in polaganja izpitov za kvalificirane delavce naj se da tudi mlajšim rudarjem ne glede na to, če je izpolnil zaposlitveno dobo po dosedanjih prakti ali ne. Če je učni kopač marljiv, bister in preudaren ter ima strokovno sposobnost za kopača, ni potrebno, da bi moral dokončati triletni učno-kopaški staž, temveč naj se ga pripusti k tečaju in izpitu tudi s krajšim stažem. Isto naj velja tudi za vozače, kajti le

na tak način bomo prišli kmalu do dobrega kadra, ki nam je tako neobhodno potreben.

Letos poteka že tretje leto, odkar ima sindikalna podružnica svoje lokalno glasilo »Velenjski rudar«. To glasilo je namenjeno prvenstveno za naše rudarje in bližnjo okolico. Vseskozi smo stremeli za tem, da bi v tem časopisu obravnavali vsakodnevna vprašanja, ki jih pri nas ne manjka. Da bi bil časopis privlačen in pester, smo večkrat apelirali na člane kolektiva, da pomagajo pri izboljšavi s svojimi članki. V tem pogledu smo imeli zelo malo uspeha, saj niti člani redakcijskega odbora niso dali prispevkov, kar bi bila njihova prva dolžnost. Zaradi tako slabega odnosa tega odbora do časopisa, je prišlo do tega, da je bila vsebina suhoparna in je bil urednik večkrat prisoran, da vse članke napiše sam. V bodoče je potrebno posvetiti več pozornosti izboljšanju našega glasila, pa bo tudi več čitateljev. Če pogledamo prodajo »Velenjskega rudarja« ugotovimo, da je povprečna prodaja posameznih izdaj le ca. 1000 izvodov, to se pravi, da čita naše glasilo komaj polovico naših rudarjev. Nič boljše pa ni z ostalimi časopisi. Zelo malo rudarjev čita naše dnevnike.

Na našem sektorju obstaja tudi Delavsko prosvetno društvo »Svoboda«, ki zelo aktivno deluje na kulturno-prosvetnem polju. Večji del članstva »Svobode« so člani našega kolektiva. Društvo ima precejšnje težave zaradi pomanjkanja prostorov, ker je le ena dvorana, ki mora služiti za kino in odrske predstave. Dramatska sekcija je v letošnjem letu pokazala velik napredek z dobro izbranim programom, kakor tudi z izvajanjem iger samih. Ta sekcija vključuje vedno mlade in nove moči v svoje delovanje, kar dokazujejo dosedanja uspehi. Tudi glasba je začela oživljati z orkestrom in glasbeno šolo, saj je sola sama data pred kratkim lep samostojen nastop z zelo dobrim uspehom. Učitelji glasbene šole se z vso vneto trudijo, da bi dvignili glasbo v Velenju na čim višjo stopnjo in da bi zainteresirali za sodelovanje vso dorasajočo mladino.

Govora na pihaja obstaja večinoma iz starejših članov. Delo teh godcenkov ne more biti uspešno, ker so instrumenti dotrajani, nabava novih pa je nemogoča zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Čitatnica je zelo bogata na knjigah in ima narocene tudi vse slovenske dnevnice časopise ter nekaj tednikov, vendar pa je cunatelj za zelo malo. Za nabavo novih knjig in izpopolnitev čtiva je potrebno, da bodoci odbor posveti temu vprašanju vso pozornost in pomaga s finančnimi sredstvi, kajti dobra knjiga je eno najboljših vzgojnih sredstev.

Poverjenik Prešernove družoe je z agilnim in požrtvovalnim delom uspel pridobiti precej narocnikov knjig Prešernove družbe. Njegovo dvestno delo na tem polju je rodilo lepe uspehe, saj se je v preteklem letu naročila na Prešernovo knjižnico več kot tretjina članov kolektiva.

V preteklem letu je bilo organiziranih tudi več poučnih potovanj v razna podjetja in na Zagrebški velesejm. Največja od teh je bila ekskurzija v bosanske rudnike. Udeleženci tega potovanja so s tem mnogo pridobili. Tudi drugi kolektivi iz sosednjih republik in iz Slovenje so obiskovali naše podjetje, da bi spoznali naš način dela. Delne stroške teh potovanj je nosila sindikalna podružnica, večji del pa podjetje, za kar se upravnemu odboru delavskega sveta in vodstvu podjetja iskreno zahvaljujemo.

Kulturno-prosvetna dejavnost je bila sicer v preteklem letu precejšnja, potreba pa bo v bodočnosti še večja, ker bodo tudi potrebe naših ljudi na kulturno-prosvetnem polju vedno večje. Za možnost razvoja kulturno-prosvetnega dela pa si moramo ustvariti tudi pogoje, zato se je društvo »Svoboda« odločilo, da prične v letošnjem letu z gradnjo novega kulturnega doma, ki naj bi imel toliko prostorov, da ne bi bodoče delo zaradi pomanjkanja prostorov pešalo. Za doseg tega čuja pa bodo morali vsi kolektivi in množične organizacije tukajšnjega območja priskočiti na pomoč s finančnimi sredstvi in prostovoljnim delom, da bomo imeli od skupnega dela skupne koristi.

Včlanjevanje in politično delo

V preteklem letu je bilo na delo sprejetih precej novih ljudi. Pri sprejetanju se je jermal oster kriterij z namenom, da sprejeti novinci res postanejo pravi rudarji, kar pa se v celoti ni posrečilo. Pretežna večina pa je le ostala v rudarstvu. Novo sprejetim ljudem pa smo posvečali posebno pozornosti, kakor njihovemu zesebemu življenju tako tudi njihovim delovnim pogojem. Preveč so prepričani sami sebi. Sindikalna podružnica je bila premalo aktivna pri včlanjevanju teh tovarišev, kar je velik nedostatek predvsem zato, ker so novinci prišli v glavnem iz neindustrijskih krajev, kjer niso imeli zadosti možnosti političnega razvoja. Ker jih nismo znali pritegniti v naše sindikalno gibanje in kulturno delovanje v »Svobodi«, športnem društvu »Rudar« in »Partizani«, si nekateri od njih iščejo razvedrilo v gostilni s pijačo, kar je skrajno škodljivo za nje same in družbo, zato bo potrebno pristopiti k intenzivnejšemu političnemu delu v našem kolektivu.

Na včlanjevanje neorganiziranih članov kolektiva smo polagali vse premalo pozornosti in na tem tudi premalo naredili. Število članstva se je napram lanskemu letu dvignilo le za 213, medtem, ko se je število zaposlenih dvignilo za 270 oseb. Povprečno število članov v preteklem letu je bilo 1328, povprečna zaposlitev pa 1865, iz česar sledi, da ni bilo organiziranih povprečno 537 članov kolektiva.

Premalo pozornosti smo posvečali tudi mladinski organizaciji. Pri nas je precej mladincev in mladink, ki bi z voljo prišli za politično delo, če bi jih pravilno pritegnili in vgojili v dobre aktiviste. Mladina je voljna delati, to nam dokazujejo mladinske brigade, ki so spontano prijele za delo pri gradnji prepotrebne šole in stadiona v Velenju. Ta akcija je te mladinke in mladince prekaljevala in vzgajala v naprednem duhu, v duhu ljubezni do dela in domovine.

Pri tej akciji gradnje šole, so tudi člani naše sindikalne podružnice doprinesli svoj delež, saj so v začetku gradnje marljivo pomagali s prostovoljnim delom, da bi naši otroci imeli čimprej odgovarjajočo učno prostoro.

(Nadaljevanje na 3 strani)

Nova stanovanjska najemnina

Okrajni ljudski odbor Soštanj je izdal za svoje območje odlok o kategorizaciji stanovanj (Ur. list LRS številka 31/54) ter odlok o višini najemnine in sklepanje najemnih pogodb za stanovanja (Ur. list LRS štev. 43/54).

Na podlagi razpredelnice za točkovanje stanovanj, izmerjeni kvadraturi in določenim količnikom 0,25 din ima vsak možnost, da si za svoje stanovanje izračuna mesečno najemnino.

Točkovni sistem dobro premislite in preudarite, nato pa pristopite k izračunu.

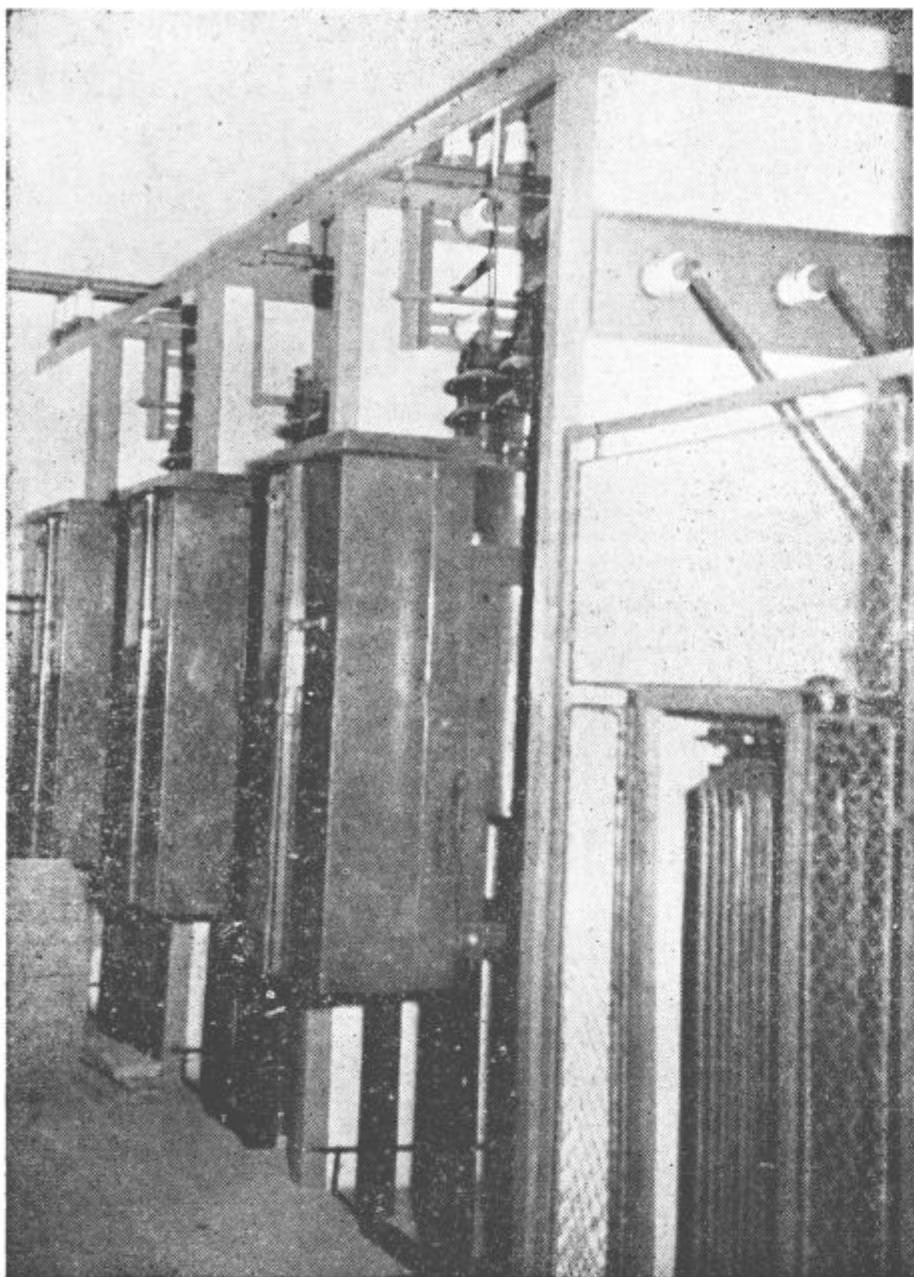
Iz navedenih odlokov podajamo nekaj izvlečkov: Stanovanja na območju okraja Soštanj so razvrščena po udobju, zdravstvenih razmerah, legi stanovanja in glede na druge okoliščine, ki vplivajo na kakovost stanovanja, v 7 kategorij, in sicer:

I.	Stanovanja od 100 do 110 točk
II.	„ od 86 do 99 točk
III.	„ od 71 do 85 točk
IV.	„ od 56 do 70 točk
V.	„ od 41 do 55 točk
VI.	„ od 26 do 40 točk
VII.	„ do 25 točk.

V VII. kategorijo spadajo tudi stanovanja, ki jih sanitarna inšpekcija šteje kot neprimerna za bivanje.

Razpredelnica za točkovanje stanovanj

Zap. št.	Opis vrednot, ki se točkujejo	Ocena ločke					
1.	Legi hiše, zazidani ustroj, obsončenje, razgledi	neugodna 1	srednja 2	dobra 3			
2.	Vpliv okolice: dim, smrad, ropot, prah itd.	močan 0	srednji 2	brez 4			
3.	Razvid (orientacija) stanovanjskih prostorov	neugoden 1	srednji 2	dober 4			
4.	Dostop do stanovanja in ureditev vhodnega okolja	neugoden 0,5	srednji 1	ugoden 1,5			
5.	Dovoz do kleti, drvavnice in dvorišča	z vozom nedoslopen 0	leže doslopen 0,5	dober 1			
6.	Uporabnost dvorišča, vrta in parka	ne 0	deloma 0,5	v celoti 1			
7.	Odtoki (kanalizacija)	brez 0	pomanjkljiva 0,5	dobra 1			
8.	Starost stavbe (ozir. stanovanja)	zidana do 1895 1	1895-1914 2	1915-1940 4	po 1940 5		
9.	Zasnova (koncept) stanovanja	nepraktična 1	zadovoljiva 3	sodobna 5			
10.	Električna napeljava	brez 0	nadomečna 1	podomečna 2			
11.	Ogrevanje prostorov	brez peči 0	dobra peč 1	slaba peč 0,5	centralna 5		
12.	Sestava (konstrukcija) stropa	neustrezen (obok.) strop 0	lesen strop 2	masiven 3			
13.	Obvarovanje (izolacija) proti vlagi	vlažno 0	mestoma vlažno 1	suho stanovanje 2			
14.	Toplotna osamitev (izolacija)	mrzlo stanovanje 0	delno pomanjklj. 2	zadovoljiva 4			
15.	Obloge sten stranskih prostorov in kuhinje	brez 0	oljnati plesk 1	lesene obloge 2	keram. plošče naravni kamer 2,5		
16.	Okenski zastoni	brez 0	platneni zastori, polknice 1	lesene rebrče (trolele) 2			
17.	Kakovost mizarskih izdelkov	slaba 1	pomanjkljiva 3	zadovoljiva 6			
18.	Legi (položaj) stanovanja	kletno, tla 1 m pod nivojem 0	kletno, tla od 0-1 m pod nivojem 1	podstrešno stanovanje 1,5			
		prillično stanovanje 3	visoko prillično 5	v nadstropju 7			
19.	Dnevna razsvetljava	slaba 0	pomanjkljiva 1	dobra 2			
20.	Višina prostorov	do 2,5 m 0,5	2,5-2,8 m 3	2,8-3,2 m 2	nad 3,2 m 1		
21.	Oskrba z vodo	vodnjak 0,5	vodovod izven stanovanja 2	vodovod iz iztok v stanovanju 4	več iztokov v stanovanju 5		
22.	Stranišče	suho, za več stanovanj v hiši 0,5	WC za več stanovanj skupaj 3	suho v stanovanju 1	WC v stanovanju 4		
23.	Kakovost tal v kuhinji	cement, opeka 0	mehki les 1,5	park. lin. 3	plošč. terac 1		
24.	Kakovost tal v prihiškinah	cement, opeka 0,5	mehki les 1	park. lin. 2	plošč. terac 1,5		
25.	Kakovost tal v sobah	cement, opeka 0	mehki les 2	park. lin. 4	plošč. terac 1		
26.	Vplivi nadstropij	prilličje ob zemlji 1,5	prilličje dvignjeno 3	IV. nadstropje 1	III. II. I. 1,5 2 2,5		
27.	Razmerje površin sob in kuhinje do pritliklin	površina 1:1 0	površina 2:1 1	površina 3:1 3	površina 4:1 5		
28.	Kvadratura kletnih prostorov, za katere se ne plačuje najemnina	brez lakih pritliklin 0	do 5 m ² 1	5-10 m ² 2	10-15 m ² 3	15-20 m ² 4	20-25 m ² 5
29.	Pralnica	brez 0	s pralnico 1	brez vode 1	pralnica z vodo 3		
30.	Kopalnica	brez kopalnice 0	kad, peč in prha 5	kopalnica umivalnikom 6	moderna kopalnica 8		
31.	Stedilnik	brez 0	zidan slab 2	zidan dober 4	zidan moderen 5	železen slab 1	železen dober 4
32.	Ce je delilna stena tanjša med stanovanji od 25 cm se odbijejo 3 točke.						
33.	Pri stanovanjih, ki so v lesenih zgradbah, z značajem barake, se odbije: a) za neometlane 10 točk; b) za v notranjo steno ometane 6 točk.						

Jamska mehanizacija — električne naprave v jami

Ce napravimo splošen pregled našega dela, lahko ugotovimo, da je sindikalna podružnica odigrala precejšen del svojega poslanstva, posebno še zaradi tega, ker je bila prepuščena sama sebi. Od nobenih nadrejenih forumov nismo dobili konkretne pomoči, delali smo po lastni iniciativi in sposobnosti, v kolikor pa smo pri tem grešili, pa naj obravnava občni zbor. V kolikor smo delali napake, jih nismo hote, temveč smo delali v najboljši veri, da bi s svojim delom čim več koristili naši skupnosti.

Današnji občni zbor naj oceni naš trud in da novemu odboru smernice za bodoče delo z željo, da bi se sindikalno delo poživelilo in v vsem doseglo postavljene cilje.

Do poročila predsednika tov. Uranjeka je podal poročilo blagajnik podružnice tov. inž. Kovačič, nato pa še nadzorni odbor, ki se je zahvalil odboru za delo in predlagal razrešnico, ki so jo navzoči delegati soglasno sprejeli. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je naša sindikalna podružnica imela v preteklem poslovnem letu 2.502.101 din dohodkov ter 2.497.515 din izdatkov. Proračun za bodoče, to je tekoče leto pa znaša 2.497.515 din.

V izredno živi in plodni razpravi, ki se je razvila po odborniških poročilih, so diskutirali obravnavali vsa pestro problematika podružnice, samoupravljanje, proizvodnjo, politično, kulturno in fizikalno delo, prečevanje in pijančevanje in iztirjanja naših mladičev, v glavnem nove delovne sile, ki se vključila v zadnjih mesecih v naš kolektiv. Zelo živahna je bila diskusija tudi o katastrofalnem položaju šolskega v Velenju o novem plačilnem sistemu ter o velikem delu, ki ga bo treba opraviti v zvezi z novimi tarifnim pravilnikom, ki mora biti sestavljen absolutno pravično in stimulativno po načelu — za več dela večje plačilo.

Na podlagi razprave je komisija za sklepe sestavila naslednje sklepe, ki jih je skupščina soglasno sprejela. Sprejeti sklepi, ki naj bodo osnovno vodilo novemu upravnemu odboru, so naslednji:

1. Za nadaljnje uspehe pri vsestranskem delu podjetja in pri nadaljnjem razširjanju našega družbenega samoupravljanja naj sindikalna podružnica posveči prvenstveno skrb politični vzgoji naših delovnih ljudi, posebno za mladino, da jih prevzgoji v zavestne proizvajalce in s tem osvobodi zaostalih pojmovanih meznega delavca.

Za dosego tega predlaga:
a) Organiziranje diskusijskih krožkov.
b) Popularizacija našega tiska s posebno skrbjo po vsebini in pestrosti našega velenjskega, kot tudi zveznega »Rudarja«.

c) Posvetili vso skrb knjižnicam, iste materialno podpreti, predvsem pa naše ljudi zainteresirati, da se bodo knjig čimbolj posluževali. Pri tem popularizirati »Prešernovo knjižnico«.

d) Za pomoč pri tem delu se posluževali nadrejenih forumov.

2. Glede nadaljnega razvijanja delavskega samoupravljanja naj sindikalna organizacija še naprej polaga posebno skrb delavskemu svetu in upravnemu odboru v predlogih, v nujenju pomoči za razumevanje naprednih sta-

lišč pri uveljavljanju nove tarifne politike s posebno pozornostjo za pravično nagrajevanje po učinkih itd.

3. Se naprej stopnjevali tehnično zadržilo pri delu in za sistematično vzgojo pri dvigavanju strokovnosti članov kolektiva. Vodili posebno skrb za delovno in splošno disciplino v kolektivu s posebno ozirom na novo prihajajočo delovno silo. V tem pogledu je treba zavzeti odločno stališče proti prekomernemu uživanju alkoholnih pijač in preko organov delavskega samoupravljanja in ljudske oblasti doseči možnost odprave tega z brezalkoholnimi pijačami.

4. V organizacijskem pogledu doseči ugodnejše razmerje med včlanjenimi in v eni organizaciji stoječimi člani kolektiva.

Po diskusiji je kandidacijska komisija predložila kandidačno listo, in sicer:

Za upravni odbor 16 kandidačev, od katerih je bilo izvoljenih 9, za nadzorni odbor 6, izvoljeni 3, za republiško skupščino 10 kandidačev, od katerih je bilo izvoljenih 6, za OSS pa je bilo predlaganih 16 kandidačev, izvoljenih pa je bilo 10 članov.

V novi upravni odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši:

Kovačič ing. Ljubo	101 glas
Uranjek Karel	99 glasov
Mavsar Rudi	99 glasov
Škorjanc lože	96 glasov
Močilnik Anton	85 glasov
Škorc Franc	85 glasov
Korlnik Rudolf	84 glasov
Tekavc Jože	80 glasov
Holešek Alojz	80 glasov

Značilno je, da so največ glasov dobili člani starega izvršnega odbora tov. ing. Kovačič, Uranjek in Mavsar, kar je nedvomno najboljša priznanje njihovega dobrega delu v preteklem letu in popolno zaupanje članstva.

V nov nadzorni odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši:

Mravljak Hubert	108 glasov
Furjan Zdenko	70 glasov
Grčar Jakob	60 glasov

V republiško skupščino so bili izvoljeni naslednji tovariši:

Mavsar Rudolf	90 glasov
Tekavc Jože	90 glasov
Kovačič ing. Ljubo	89 glasov
Zgank Nesli	89 glasov
Močilnik Anton	86 glasov
Uranjek Karel	85 glasov

V Okrajnem sindikalnem svetu pa bodo naš kolektiv, oziroma sindikalno podružnico zastopali naslednji tovariši:

Holešek Alojz	108 glasov
Uranjek Karel	97 glasov
Ahčan ing. Rudi	93 glasov
Mavsar Rudi	93 glasov
Kovačič ing. Ljubo	92 glasov
Majcen-Riček Majda	88 glasov
Silih Karel	87 glasov
Vrečko Karel	86 glasov
Močilnik Anton	80 glasov
Mravljak Hubert	78 glasov

Vsem novoizvoljenim odbornikom želimo vsi člani rudniškega kolektiva s krepkim »Srečno« obilo uspeha pri delu za procvit našega podjetja ter pri razvoju in utrjevanju sindikata med našim delavstvom.

Najemnina za stanovanjske prostore se izračuna na podlagi površine sob, predsob, hodnika v stanovanju, kuhinje, kopalnice, shrambe in drugih zaprtih prostorov, ne vračunajo pa se kleti, podstrešja, drvavnice, pralnice, odprti balkoni, terase, stopnišča, hišni hodniki in podobno.

Najemnina se izračunava na podlagi izvedene kategorizacije, oziroma ugotovljenih točk za posamezna stanovanja, to se pomnoži s stanovanjsko površino, ta zmožek pa se pomnoži s količnikom 0,25. Pri izračunavanju najemnine se skupna površina stanovanjskih

prostorov zaokroži na cele m², skupna najemnina pa na 10 dinarske zneske, oboje do 5 navzdol, nad 5 navzgor.

Vsak uživalec stanovanja ima pravico vložiti zoper nepravilno kategorizacijo in določitev najemnine za svoje stanovanje pritožbo.

Z vsakim najemnikom stanovanja se bo sklenila najemna pogodba, katere je vezana na izvajanje hišnega reda ter odpovedjo stanovanja. Če je službeno razmerje prenehalo z odpovedjo ali po delavčevi ali uslužbenčevi krivdi, ali vilka 29/54.

pa z odpovedjo organizacije, ki jo je s svojo krivdo povzročil, je prisilna izselitev dovoljena brez, ko organizacija preskrbi delavcem oz. uslužbencem najpotrebnejše nadomestne prostore.

Odpovedni rok za uživalce stanovanj je enomesečen. Odpoved je treba dati pisмено, in sicer zadnji dan v mesecu po preteku katerega začne teči odpovedni rok. Odpovedati je mogoče najemno pogodbo le v primerih in na način kot je določen z Uredbo o upravljanju stanovanjskih hiš (Ur. l. FLR) številka 29/54.

RUDARJEV MLADINSKI KOTIČEK

Dragi mladinci!

Prav gotovo ste bili prijetno presenečeni, ko ste v današnji številki Velenjskega rudarja nepričakovano zagledali kotiček Ljudske mladine, ki bo od slej izhajal kot stalna priloga lokalnemu časopisu velenjskih rudarjev. Kaj nas je privedlo do tega? Na to vprašanje odgovarja novi sekretariat Ljudske mladine aktivna Velenje-mešča približno lakole. Potreba po čim večji povezavi vodstva s svojim člansvom — s člani organizacije Ljudske mladine, ki je družbena politična vzgojna organizacija mladih ljudi z naprednim mišljenjem, je narekovala neko novo obliko posredovanja organizacijskih in družbeno-političnih problemov, ki jih je preko slabo obiskanih sestankov dojemalo le del članov naše organizacije. S tem je večina članov Ljudske mladine, pa tudi nečlanov, ki bi se radi vključili, če bi poznali pravo bistvo organizacije mladih, ostala brez »ideoloških injekcij«, ki bi jih potrebovala za uspešno in nesebično delo v organizaciji. Pa tudi nekateri člani, posebno mlajši, ki so obiskovali sestanke niso mogli slediti prehitemu razvijanju debate in tako nismo dosegli tega kar bi sicer morali. Nedvomno pa bo to glasilo mladih pripomoglo k socialističnemu usmerjanju mladega človeka, ki naj po svojih močeh pomaga pri reševanju družbenih problemov in, ki bo mogel čez leta zamenjati starejše ter nadaljevati borbo za socializem. Vidite, vsa ta dejstva so v veliki meri vplivala na našo odločitev, da pisмено posredujemo mladini kar jo zanima. Sai

pravijo nekateri, da pisana, odnosno brana beseda ostane bolj v spominu kot izgovorjena. Urednišvo Velenjskega rudarja je z razumevanjem sprejelo naše želje in tako, dragi mladi bralci, imate danes pred seboj prvo številko tako potrebnega glasila. Ne trdimo, da je oblika in vsebina tega glasila popolna in smo prepričani, da se da še z marsičem izpopolniti, da bo to res zanimivo in kakovostno čtivo, po katerem bosta segala vsak fant ali deklica, pa tudi naši starši, menimo, da mora vsak poznati težnje in gledanje mladih na razne težave in probleme v okviru družbenega, gospodarskega in političnega življenja naše domovine, pa tudi izven naših meja. Tuji analiziranje znanje političnih dogodkov s strani mladine ne bi smelo odpasati. Poleg vsega pa se bo treba ozirati tudi na zabavno in kulturno stran življenja in tako zadošiti vsem potrebam človeka.

Dragi bralci, prosimo vas, da tudi vi sporočite svoje želje, tako da bo to glasilo res vaše glasilo, v katerega boste vsi dopisovali in iz katerega boste črpali to kar vam bo najbolj koristilo. Mi bomo veseli prav vsakega vašega dopisa za to glasilo, prav tako bomo pa tudi veseli pametnih predlogov za njegovo izpopolnitev.

Prepričani smo, da ne bo mladinc, ki ne bi redno posegal po tem časopisu in ki ne bi vanj tudi dopisoval. Prav gotovo je v vaši okolici dovolj zanimivosti, ki bi sodile v naše glasilo in bi jih bilo vredno zapisati. Za to pero ali svinčnik v roke in korajžno na delo!

IV. PLENUM CK LMS

Prispevek mladih za dvig proizvodnosti dela

Dne 18. in 19. decembra je bil v Ljubljani IV. razširjeni plenum CK LMS, katerega se je udeležil kot zastopnik OK LMS Soštanj, tov. Lekšan Jože. Tov. Lekšan Jože je zastopal predsednika OK LMS in člana CK LMS tov. Ravljenca, ker je bil le-ta trenutno odsoten. Na dnevnem redu plenuma so bila naslednja vprašanja: 1. prispevek mladih za dvig proizvodnosti dela; 2. problemi strokovnega izobraževanja kmečke mladine; 3. nekatere spremembe v plenumu CK LMS in predsedstvu CK LMS.

Pred obravnavo posameznih vprašanj je bila na željo OK LMS Koper organizacija LM tega okraja tudi formalno sprejeta v organizacijo LMS in s tem tudi v LM Jugoslavije.

Referat k prvi točki dnevnega reda je podal tov. Rudi Bregar, član predsedstva CK LMS in ga objavljamo v skrajšani obliki. V uvodu referata je poudaril aktualnost teme, ki jo je plenum sprejel v obravnavo. Dejal je, da je življenjski standard odvisen od materialne osnovne proizvodnje in od stopnje njenega izkoriščanja. Tudi mladina je poklicana, da prispeva svoj delež k razvijanju proizvodnosti dela, zato je v poročilu razčlenil razne momente, ki vplivajo na delovno storilnost.

Sodobni tehnični razvoj in naše hopenje, da bi premagali podedovano zaslobov v proizvodnji, narekuje, da osvajamo izsledke sodobne znanosti.

Poleg zavezanika, organiziranih subjektivnih sil LM ne sme biti na zadnjem mestu. Ni dvoma, da burni tok našega družbenega dogajanja ne gre mimo oblikovanja miselnosti delovnih mladinc, ki se vračajo v delovne kolektive in postajajo sestavni del delavskega razreda, ki še vedno, kot do sedaj, nosi težo socialistične graditve na svojih ramah. Lahko trdimo, da je v pretežnem delu te mladine pozitivna zavednost za delovno ustvarjanje in prizadevanje, da bi osvojila čim več delovnih veščin ter se s tem uvrstila v krog dobrih, priznanih delavcev. Lahko reče-

in prevarani. Pri mladini pa, ki stopa iz vojaških šol, delavskih družin in iz vasi v naša podjetja, polna optimizma, teh predsodkov ni oziroma niso tako močni. Zato je mladina potrebna obravnavanja, skrbnega usmerjanja in temeljite pomoči, ako hočemo, da bo sposobna prevzeti bogato dediščino svojih očelov in jo razvijati naprej.

Napačno bi bilo, ako bi skušali reševati probleme delavske mladine ločeno od našega ekonomskega položaja in stopnje razvoja družbenega upravljanja. Tovariš Kardelj pravi v svoji zbirki »Državljan v našem političnem in ekonomskem življenju« med drugim: »Mi ne moremo obljubiti ljudem, da se bosta jutri cedila mleko in med po naši deželi. Za nekaj takšnega so naše proizvodne sile še daleč preslabe in premalo razvite. Toda eno stvar pa lahko napravimo in to smo tudi takoj in brez zavlačevanja storili, a to je, da smo upravljanje sredstev, od katerih je odvisen družbeni napredek in blagostanje delovnih ljudi, iztrgali iz rok vladajočih razredov in birokracije in ga izročili skupnosti delovnih ljudi, torej tudi vsakemu posameznemu človeku, da tako on sam postane gospodar svoje usode. Kruh in svoboda v takih pogojih seveda nista več neka obljuba za bodočnost, niti stvar, ki naj jo delovnim ljudem deli z vrha neko vodstvo, temveč vse boli postajata izključno stvar gmočnih možnosti, sposobnosti in dela samih delovnih ljudi.«

Na to misel je tovariš Bregar navezal ugotovitev, da se vzporedno z materialno gradivno razvijajo tudi novi družbeni odnosi, uresničeni v delavskem in družbenem upravljanju, v tem procesu pa nastajanje komun pomeni zopet nov napredek. Naša dosežanja orientacija na čim hitrejšo razvijanje proizvodnih sil dežele je bila ne samo daljnovidna, temveč tudi edino možna. Res je, da forsiranje investicijske gradnje, nujno vpliva na življenjski standard, vendar ga v perspektivi izboljšuje ker ustvarja temelje za nadaljnje povečanje narodnega dohodka skupnosti, s tem pa tudi slehernega potrošnika.

Nujnost, da zelo velike vsote investiramo v nove industrijske objekte, je tovariš Bregar podkrepil s primerjavo narodnega dohodka pri nas in v drugih razvitejših državah.

Napačno bi bilo mišljenje, da je pri nas nerazvita samo mehanizacija, ker se ob takim mišljenju pozablja na nizko storilnost dela pri isti mehanizaciji.

V naših valjarnih je storilnost šestkrat manjša od storilnosti v valjarnih v ZDA in dva in polkrat manjša od storilnosti v zahodnoevropskih državah. Nedvomno igra tu važno vlogo dolgotrajna industrijska tradicija, česar pri nas ni in zato je potrebno, da razvijamo naše napore v dveh smereh. Prvič je treba zagotoviti takšne materialne osnove, ki bodo omogočile naš nadaljnji ekonomski razvoj. Drugič pa se moramo boriti za to, da bi s temi sredstvi čim bolj upravljali in čim bolj izkoristili njihovo mehansko zmogljivost. Pri tem pa nalečimo mnogokrat na zagovornike naše gospodarske zaostalosti. Sem spadajo predvsem tisti, ki še vedno gledajo na naš razvoj na kapitalistični način. Ti navadno gledajo na podjetje izključno s stališča, kako bi se dalo iz njega čim več iztisniti, hočejo za malo dela čim več zaslužka in čim večje družbene ugodnosti. Navadno nastopajo kot zelo veliki »zagovorniki delavcev«, zaščitniki delavskih pravic, v imenu delavskih koristi in podobno. Takim demagoškim in nazadnjaškim pojmovanjem kaj radi nasedejo mladi delavci, predvsem oni, katerim nismo prav z ničemer pomagali, da bi odkrili in doumeli, v čem so pogoj resničnih ciljev delavskega razreda.

Poročilo nalo ugotavlja, da je dosežani plačilni sistem imel slabe posledice glede proizvodnosti dela. Dejstvo, da imamo v pogledu prejemkov in gmočnega stanja med delavsko mladino precejšnje probleme, nam narekuje, da posvetimo tem vprašanjem več pozornosti kot dosedaj. Imamo primere, da so mladinke v tekstilni itd. zdravstveno močno ogrožene zaradi slabe prehrane, ker žele, da se primerno oblečejo in se zato ne hranijo redno. Stroški v menzah in samskih domovih so veliki, v njih pa je v glavnem mladina z nizkimi kvalifikacijami in seveda majhnimi prejemki.

Ko navaja podatke o zaslužkih mladih delavcev, začetnikov in njihovih življenjskih pogojih, zaključuje:

Mi se nikakor ne bomo zavzemali, da so absolventi nižjih, kakor tudi drugih strokovnih šol takoj uvrščeni v plačilne razrede delavcev istih kvalifikacij, a z mnogo večjo prakso in izurjenostjo. Večjo nagrado si je treba prislužiti z marljivostjo, to pa mora biti mladni ljudje omogočeno. Toda upravni organi podjetij, sindikalna in mladinska organizacija bi lahko storile mnogo več v tej smeri, kar je tudi njihova dolžnost. Prizadevali bi si namreč morali, da bi bili stroški v samskih domovih in menzah čim manjši. V tem pogledu je že nekaj uspehov. V menzi Tobačne tovarne v Ljubljani se hrani 770 delavcev,

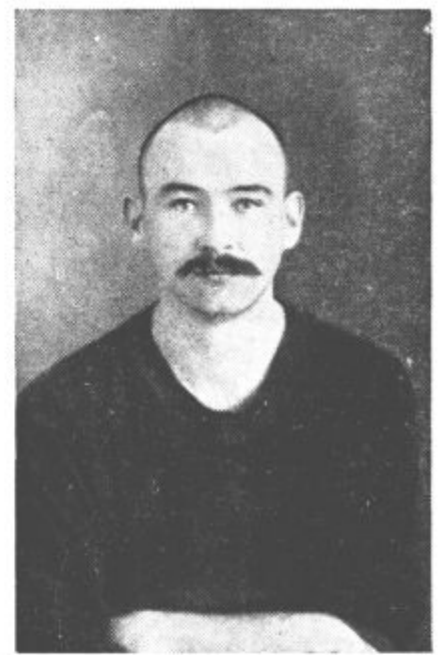
ki prejemaajo za 55 din izdatno kosilo, v tovarni »Zmaj« stane kosilo z mesom ali močnalo jedjo samo 50 din, čeprav morajo vsa živila kupovati po dnevni cenah. Delavci plačujejo samo hrano, tovarna pa krije režijske stroške, ki so minimalni. Zgledna je tudi menza »Safurnusa«. Tu plača delavec samo 40 din in ima vsak dan meso, enkrat tedensko pa še močnalo jed. Realna cena kosila je 57 din, toda razliko plača s privolenjem delovnega kolektiva podjetje iz skupnega plačilnega fonda. Temeljito se molijo lista upravnega vodstva, ki o teh stvarih ne vodijo računa, misleč, da to nima nobene zveze s proizvodnjo. Skrb za delavčovo fizično sposobnost mora biti v socialistični družbi v ospredju, predvsem pa še za mlade delavce, katerih telesni organizem je še v razvoju. To nikakor ne sme biti suha ugotovitev, ampak morajo temu slediti tudi konkretni ukrepi. V naših skupnih prizadevanjih za dvig proizvodnosti dela in materialnih dobrin sploh, za naše družbene potrebe, se postavlja pred nas problem dosežanja strokovnih kvalifikacij. To zadeva predvsem mlade delovne moči. Zaradi pomanjkljivosti v dosežanjem plačilnem sistemu lo katerih smo že govorili se je čisto vprašanje kvalifikacij reševalo administrativno, izključno zaradi višjega plačilnega razreda, kar pa seveda nima nikakršnega efektivnega učinka na samo proizvodnjo. Tak način dviganja kvalifikacij spada v področje delovnih socialnih plač.

To trdi ev je tov. Bregar podkrepil s statističnimi podatki zadnjih let, ki pokažejo, da kvalifikacijski sestav delavstva napreduje neprimerno hitreje kot proizvodnja, navaja tudi podatke o tem, da se število delavstva močno večja, medtem ko se lo v obsegu proizvodnje ne odraža.

Vzrok za tolikšen porast delavstva ni samo v zivalnejši dejavnosti gospodarskega, ampak v določeni slabosti plačilnega sistema. Marsikje namreč povečujejo število delavcev in uslužbenec brez potrebe, in sicer samo zato, da si pridobe pravico do večjega sklada plač. Mnoga podjetja so na zahteve mladine, sindikalnih organizacij in po svojem lastnem spoznanju organizirala strokovne tečaje za delavce.

Poročilo navaja nalo nekaj podatkov o strokovnih tečajih v Mariboru in dodaja:

Mislím, da ni slučaj, da je v vprašanju strokovnega izobraževanja posvečeno v celjskih podjetjih precej pozornosti prav zaradi tega, ker so na tem področju mladinski aktivni v podjetjih uspešno delovali. Dejstvo je, da v pogledu dviganja kvalifikacij, s čimer naj bi se povečala proizvodnja, nimamo določene sistema, niti zadostne orientacije na mlade delavce; prav ti bodo morali biti sposobni, da se pri svojem delu okoriščajo z mnogimi novimi odkritji tehnike. Imamo primere, da mladi delavci ne poznajo najeleментарnejših tehničnih osnov v posamezni panogi industrije. Zato je potrebno la problem reševati mnogo obširneje. Ukrepi za tehnično prosvetljevanje našega delavstva se ne smeje omejevati samo na teoretične tečaje. Izhajati morajo iz dejanskih problemov in proizvodnih potreb tovarne. Prepričan sem, da bi med delavsko mladino posameznih strok prav lahko vzbudili interes za dobra periodična strokovna predavanja o tem, kaj je na primer doseženežega v pogledu tehničnih izboljšav, izumi in pd., v posameznih strokah (rododjarsstvu, strugarstvu, tekstilni industriji in dr.) v svetu. Pri tem bi bilo potrebno angažirati razne inženirje in tehnike, razmisliti bi bilo treba o tem, kako bi pri tem sodelovali tudi študentski klubi s svojimi člani, študenti tehnike, ki delujejo po okrajih. Z znanjem jezikov lahko uporabljajo dobre strokovne razprave, ki izhajajo v inozem-

Soštanjčan »Biba«-Röck, mladinski bорец iz stare Jugoslavije in izza okupacije. Padel kot talec od nemških pušk. Slika ga kaže kot kaznjenca v Mitrovici 1939.

skih strokovnih revijah. Pri uredništvu »Nova proizvodnja« (ki jo je treba uporabiti pri strokovni vzgoji mladine) imamo na razpolago inozemske strokovne revije iz najrazličnejših področij in jih lahko dobimo brez deviz. Tem vprašanjem široke strokovne vzgoje delavske mladine mora naša organizacija skupno z organi delavskega upravljanja posvetiti mnogo več pozornosti kot dosedaj. Biti mora pobudnik in dober pomočnik pri organiziranju tečajev, pri tem pa izkoriščati vsa razpoložljiva sredstva. Tak način strokovne izobrazbe, ki bo imel pred seboj res določen cilj — dvig proizvodnje, bo tudi za delavske mladince predstavljajal izboljšanje gmočnega položaja.

Nujno je potrebno, da vsa naša vodstva organizacije LM pri takšni orientaciji vselej upoštevajo vse številne faktorje, ki delujejo na to, da imamo v posameznih podjetjih boljši ali slabši delež mladih pri dvigu proizvodnosti dela. Precejšen del delavske mladine gre skozi industrijske in vajeenske šole, predno se vključi v proizvodnjo. Ni malo primerov, da se absolventi teh šol ob prihodu v podjetje izgubijo v procesu proizvodnje. Eden od vzrokov za to je v manjši skrbni vodstev delovnih kolektivov za njihov nadaljnji strokovni razvoj, o čemer sem že govoril, drugi pa v slabih pogojih in možnosti, ki jih imajo kot vajenci v letih učenja določene stroke. Nedvomno imajo tu veliko prednost industrijske šole, organizirane pri večjih podjetjih, pred individualnim učenjem mladine pri posameznih obrtnikih v privatnih in družbenih obratih. Vendar sedanje stanje, ki vlada na vseh šolah zahteva, da se naša organizacija v večji meri loti proučevanja teh problemov.

Priznati je treba, da dosežane razprave na mladinskih konferencah in raznih drugih sestankih, kot tudi pisanje o problemih vajencev, o njihovem izkoriščanju, slabih življenjskih in učnih pogojih ni bilo zaman. Vzbudili smo več odgovornih organov in stvari so se marsikje vsaj delno premaknile naprej. Manjkalo pa nam je pri reševanju teh vprašanj kontinuitete in več odločnosti, doslednosti in konkretnih argumentov. Ni dovolj, če objavimo dva ali tri primere izkoriščanja. Vsi naši vajenci morajo čutili, da imajo za seboj svojo organizacijo, ki jih zna zaščititi in se za njihove interese tudi zavzela, zna pa tudi dovolj odločno postaviti dolžnost vajencev do družbe, ki daje velika gmočna sredstva za njihovo učenje.

Zakaj so potrebni mladinski odbori v podjetjih

Na zadnjem plenumu Okrajnega komiteja LMS Soštanj je poleg drugih vprašanj bilo obravnavano tudi vprašanje mladinskih odborov v naših podjetjih. Da bi bila stvar jasnejša, bomo na kratko objasnili, za kakšne odbore pravzaprav gre.

Dejstvo je, da imamo v podjetjih — na žalost — še vedno precej primerov slabih odnosov starejših delavcev do mlajših, mojstrov in pomočnikov do vajencev itd. Dalje, da sindikalna organizacija ni uspela mlade delavce — mladince v dovoljni meri pripragiti v svoje vrste in jih upoznati z njihovimi pravicami in dolžnostmi, s problemi proizvodnje in podjetja ter kraja in jih tako uspešneje aktivizirati za delo. Imamo tudi primere, da si mladi delavci ne upajo svojih težav povedati starejšim tovarišem iz sindikata, smatrajoč, da jih ti kol stari ne bodo razumeli, kar se včasih tudi zgodi. Mladi delavci si na raznih sestankih in zborovanjih — razen nekaj primerov — ne upajo javno nastopiti, kar pa bi v krogu svojih tovarišev-mladincev storili itd. Našteli smo nekaj razlogov, ki govorijo, da v podjetju mora obstajati predstavniki organ mladih delavcev, na katerega se bodo le-ti obračali, a na katerega se bo obračala tudi uprava podjetja in delavski svet ob priliki reševanja raznih vprašanj mladih delavcev.

Iz stanja, ki v naših podjetjih med mladimi delavci vlada, izhajajo tudi naloge mladinskega odbora, katere bi po našem mišljenju bile naslednje:

Mladinski odbor v podjetju, kot voljeni predstavnik mladih delavcev, naj

bi delavskemu svetu in upravi podjetja tolačil težnje mladih ljudi in od istih zahteval takšne ukrepe, ki bi omogočili čim hitrejši razvoj mladih ljudi v strokovnem pogledu. Mladinski odbor bi lahko tudi s pomočjo drugih organizacij upoznal mlade ljudi o njihovih pravicah in dolžnostih in organiziral razna predavanja in sestanke za njihov kulturni dvig. Organom podjetja bi lahko nakazal nepravilnosti, ki se godijo napram mladim, kot na primer v tarifni politiki, vprašanju norm itd. Mlade delavce bi lahko odbor napotil v razna društva in organizacije, v katerih so le-ti slabo zastopani. Zanimal naj bi se za izživljanje mladih ljudi po njih delovnem času in kakšni so njihovi življenjski pogoji, skratka — odbor naj bi bil vsestranski predstavnik mladih ljudi, ki bi na pristojnih mestih skušal urejevati vprašanja mladih in na katerega bi se isti obračali ob različnih prilikah in vprašanjih. Jasno je, da so naše le-ta samo nekater naloge in da bodo mladinski odbori v podjetju veliko širše, zavisli pač, kakšni ljudje bodo v tem odboru.

Naloga vseh mladih delavcev v podjetju je, da si čimprej izvolijo mladinski odbor, ki naj bi takoj začel z delom, bodočnost pa bo, v to trdno verujemo, pokazala, da je takšen odbor bil nujno potreben in da bodo — če bo odobril pravilno delal — doseženi lepi uspehi v korist mladih delavcev in v korist podjetja.

Okrajni komite LMS Soštanj

Konstituiran je bil nov izvršni odbor sindikalne podružnice

Na svoji prvi redni seji po letni skupščini, je upravni odbor naše sindikalne podružnice izvolil nov izvršni odbor, ki mu predseduje tov. Močilnik Tone. Za podpredsednika je bil izvoljen dosedanjemu zaslužni predsednik tov. Urankj Karel, tajniško mesto je obdržal dolgoletni tajnik tov. Mavser Rudi, blagajniško mesto pa lanskoletni blagajnik tov. ing. Kovačič Ljubo.

Novoizvoljeni izvršni odbor se je v nadaljevanju seje dotaknil zelo obširne problematike, ki jo bo moral reševati v svoji mandalni dobi, predvsem ureditve tarifnega vprašanja v zvezi z novim načinom nagrajevanja, delu z novinci, ki jih je na rudniku vedno več in katerih življenje je v marsikaterem primeru neurejeno itd. Sprejel je bil tudi izredno važen sklep, da bodo v najkrajšem času začeli z delom strokovni tečajni za učne kopače in kopače, s čimer se bo nedvomno močno dvignila povprečna strokovna raven naših rudarjev, ki je z ozirom na velik določen nivoincev v zadnjih mesecih precej padla.

Seje se je udeležil tudi direktor rudnika tov. Zgank, ki je poudaril, da je lanski odbor sindikalne podružnice slo-

ril mnogo pozitivnega kljub izredno težkim problemom, ki jih je moral reševati. Naloge novega odbora pa bodo še večje in težje, kot so bile lani, predvsem z ozirom na novi plačilni sistem. Pri uvedbi novega načina nagrajevanja bo sindikalna podružnica morala odigrati najvažnejšo vlogo in s strogo pazijo, da bo nov tarifni sistem praktično uveljavljen v smislu svojega namena, ker le na ta način smemo od njega pričakovati pozitivne rezultate v proizvodnji. V tekočem letu bo treba posebej veliki pozornost posebno pododboru gradbenega obrata, ki bo letos za posilil veliko število novih delavcev, predvsem sezonske delovne sile.

Ce hočemo izpolniti vse zahteve skupnosti do našega kolektiva, bomo morali v tekočem letu graditi v okviru naše kapitalne graditve za okroglo 1,8 milijarde dinarjev, več slo milijonov pa bomo porabili za slonovanjsko izgradnjo, da bomo novim proizvodnim kapacitetam vsaj v glavnem zagotovili potrebno delovno silo. To so ogromne naloge, ki jih bo mogoče rešiti le v najožji povezavi sindikata in ostalih političnih organizacij z upravnimi organi podjetja. V tem cilju bo potrebna tudi

Občni zbor SZDL Pesje

V Pesjem je bil dne 4. februarja redni letni občni zbor osnovne organizacije SZDL v okusno opremljeni dvorani Doma ZB. Skupščine se je udeležilo še kar zadovoljivo število članov, čeprav bi udeležba lahko bila boljša.

V poročilu dosedanjega predsednika organizacije, ki ga je podal tov. Vrabčič Jože, so bili zajeti vsi glavni politični in gospodarski problemi države, začeniši od ustanovitve Balikaške zveze, pa do ureditve Iržaškega vprašanja in politovanja predsednika republike tov. Tita na prijateljski obisk v Indijo in Burmo. Prav v tem se zrcali naša politika neodvisnosti in miroljubnega sodelovanja narodov Jugoslavije z vsemi deželami sveta, ki imajo iste cilje, kakor naši narodi, brez ozira na njihovo noranjo družbeno ureditev. Prizadevanje vseh teh dežel je, da se po kratkem času, ko so se izrgale iz spon

suženstva in odvisnosti dvignejo iz zastolosti in zgradijo svoje dežele.

Nadalje je bilo nakazano v poročilu ogromno delo, katerega so prebivalci Pesja z veliko materialno pomočjo Občinskega ljudskega odbora in rudnika opravili v preteklem letu. Dom ZB je bil obnovljen in podaljšan, tako da je dobilo Pesje lepo in prostorno dvorano z odrom za prireditve. Na pročelju doma je bila vzdana spominska plošča, s katero smo se vsaj delno oddolžili preko 70 žrtvam fašističnega terorja, ki so dali svoja življenja za boljšo bodočnost nas vseh. Tudi Gasilski dom je že pod streho, za kar gre pač največ zaslug požrtovalnim gasilcem, ki so žrtvovali marsikakšen dan udarniškega dela. Na zboru je bila med drugimi

čim tesnejša povezava z Okrajnim sindikalnim svetom in Republiškim odborom sindikata rudarjev.

Vsi člani sindikata želimo našemu novemu izvršnemu odboru vso srečo in mnogo uspehov pri njegovem težkem in odgovornem delu v tekočem letu.

Statut ljudske mladine Jugoslavije

Napredna mláčina Jugoslavije na čelu z Zvezo komunistične mladine Jugoslavije je v borbi za boljše življenje in pravice delovne mladine, v borbi proti izkoriščanju in narodnosnemu zatiranju usvajala bratsvo in enotnost jugoslovanske mladine. Množična udeležba mladine v borbi proti fašističnim zavojalcem za osvoboditev domovine, za usvaritev pravičnejšega družbenega reda, je v času vojne privedla do usvaritve široke profašistične mladinske organizacije — Združene zveze profašistične mladine Jugoslavije (USAO). Mladina Jugoslavije je svojo enotnost v borbi za boljšo bodočnost in narodnosno osvobodjenje odločno in prepričljivo pokazala v narodnosvobo-

dilni vojni, kakor tudi po osvoboditvi domovine in prevzemu oblasti s strani delovnega ljudstva, ko je vse svoje fizične in umske moči nesebično dajala za izgradnjo socialistične domovine — Federativne ljudske republike Jugoslavije. Iz široke politične enotnosti in aktivnosti mladine, usvarjene pred ljudsko revolucijo in med njo, kakor tudi v povojnem obdobju, je naslala — s spojitvijo SKOJ in Ljudske mladine Jugoslavije.

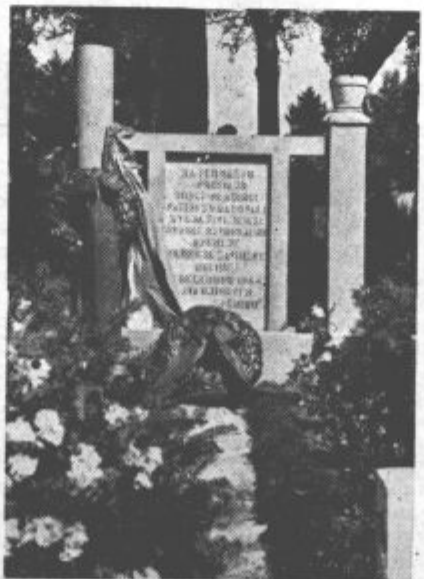
Mladina Jugoslavije je dolžna neizmerno hvaležnost Komunistični partiji Jugoslavije, ki je bedela nad usvarjanjem in razvojem naprednega mladinskega gibanja in bila vzgojitelj mladine v njeni revolucionarni borbi.

MLADINA IN LETOSNJE ŠPORTNO ŽIVLJENJE V VELENJU

Dobili smo sporočilo, da Partizan in Zveza športov Slovenije pripravljata program celolnega tekmovanja kmečke in delavske mladine na vseh področjih dejavnosti, ki so vključene v program dela teh organizacij. Namen tekmovanja je, zaieti čim več mladine na vasi in v mestih, tovarnah in podjetjih, ne glede na to, če kje obstojajo društva Partizan in zveze športov ali ne. Tekmovanje se bo odvijalo skozi vse letne čase, v vseh disciplinah in panogah v katerih želi mladina tekmovati.

Namen tega tekmovanja je, uvesti stalno obliko dela, ki bo poleg zabave in razvedrila imela namen stalno razširjati športna in telesnovzgojna društva. LM naj bi pomagala organizirati tekmovanje tam, kjer društev ni. To bi prišlo v počev in okoliških krajih, do čim imamo v Velenju večje možnosti, posebno še zato, ker se bo predvidoma v februarju vršil občni zbor NK Rudarja, na katerem bo verjetno preimevanovan v športno društvo, vključujoč lahko atletiko, namizni tenis, košarko, odbojko, boks, vodne discipline itd., kar bi mogla mladina z veseljem pozdraviti. V Velenju se nam obeta letos, posebno z dograditvijo novega stadiona, aktivna in vsesstranska fizikturna dejavnost, ki bo z omenjenimi tekmovanji v pripravi Partizana in Zveze športov, v veliki meri vplivala na telesni razvoj mladine in s tem v zvezi tudi na večjo storilnost pri delu.

Večje težave bo povzročilo pri vsem tem pomanjkanje vadijelskega kadra. Vedeli moramo, da je za pravilno telesno vzgojo potreben tudi dober vadiitelj, ker bomo le s tem dosegli večje uspehe. V ta namen imamo Partizana in Zveza športov Slovenije namen organizirati vrste tečajev za vodnike in organizatorje v telesni vzgoji mladine. Predvideni so republiški in okrajni tečaji. Naloga ljudske mladine je, da v povezavi z vodstvom Partizana (v našem primeru s TVD Partizan Velenje) pripravi potrebne mladince ali mladinke, ki imajo veselje do tega dela in ki bodo po opravljenih tečajih resno prišli za delo. Ker je pomanjkanje kadra za tako široko fizikturno dejavnost v Velenju veliko, bo moralo vodstvo Partizana in vodstvo bodočega športnega društva resno razpravljati o tem in temeljito izkoristiti možnost, pridobiti lastni vadijelski kader, ki jo bodo nudili tečajji Partizana in Zveze športov. Mislimo, da ta naša mišljenja niso edina in da bo tudi Partizan iz Velenja izrazil svoje mnenje. Nujno pa bo, vsaj takšno je naše mnenje, da bo povezava med Ljudsko mladino in obema društvi večja kot kdaj koli doslej, ker bomo le tako uspeli pridobiti čim več mladine v fizikturno dejavnost.

Spominska plošča padlim mladincem na Gneču pri Mozirju

Predaja zastave mladincem ob odkritju spominske plošče padlim borcem v Pesju

O strokovnem posvetovanju rudarskih inženirjev in tehnikov v Zagrebu

V dneh 21. in 22. januarja je bilo v Zagrebu organizirano strokovno posvetovanje rudarskih inženirjev in tehnikov. Posvetovanje je organiziral DIT Hrvaške in povabilo na to posvetovanje zastopnike iz vseh večjih premogovnikov naše države. Oba dneva sta bila izpolnjena z vrsto zanimivih predavanj iz rudarske tehnike in gospodarstva, predvsem iz področja tehnike rudarjenja v premogu. Najzanimivejše in strokovno najboljše predavanje je bilo predavanje prof. dr. Baluriča — o problemu kaverne v Raši. Rešitev tega problema je ogromne važnosti za rudnik Rašo in se v bistvu sestoji v tem, da je potrebno jamsko polje večih milijonov ton premogovne rezerve — pred udarom morske in površinske vode — ter ga osvoboditi za odkopavanje. Si-

stema ično proučevanje hidrogeoloških, geoloških in tercnonskih prilik pri uporabi qco fizike in praktičnih opazovanj vodi k rešitvi tega problema, vendar bo potrebno v to poleg večjih finančnih sredstev vložiti še mnogo strokovnega in znanstvenega dela. Prof. Tepli je v svojem predavanju orisal razvoj moderne tehnike dnevnih kopov v Zap. Nemčiji in uporabil golove zaključke v prid razvoju naših velikih dnevnih kopov v Kolubari, Kostolcu in Kosovu. Tudi ostala predavanja so bila zelo poučna. Skoda je le, da organizator posvetovanja ni mogel oskrbeti prepise predavanj in jih že prej dostaviti udeležencem, kar bi diskusijo in celo posvetovanje dvignilo na mnogo višjo stopnjo.

Dva študentska problema v telegrafskem stilu

Bolje bo, če ne bomo hodili dosti po ovinkih. SŠAK je naslov društva študentov s področja šošanjanskega okraja — mislim, da je kakšnih 15 njegovih članov doma tudi iz Velenja. Društvo ima nekaj nalog, ki so značilne za mnoga druga društva, med drugim: pomagali pri kulturno-prosvetnem delu v okraju, tesnejša povezava z družbenimi organizacijami in forumi, zagotoviti nainujnejšo podporo socialno šibkim članom itd. Seveda je drugo, kako se te naloge izpolnjujejo.

So težave, kie jih ni — so veseli dnevi — tudi teh se ne manjka! — a so tudi stvari, ki bi zanje študentje radi videli, da bi jih malo bolj spoznali tudi bralci velenjskega časopisa.

Rad bi se dotaknil dveh problemov, od katerih se mi zdi drugi zdaleč resnejši in bolj nepotreben kot prvi — problemov, ki kljub svoji značilnosti nista značilna samo za Velenje, temveč za velik in širok del slovenske javnosti. Za kaj gre?

Priznam, težko mi gre beseda z jezika! Pred kratkim je dnevnik Ljudska pravica prinesel precej masno fiskan članek z naslovom: Da jim vendar ne gre tako slabo — ali nekaj podobnega. V njem je lahko slovenski bralec spoznal, da gre dandanes še najboljše študentom, saj vlečejo visoke štipendije (najmanj 10.000), hodijo v bar (po možnosti vsak večer), nič ne študirajo, se le ženijo in podobne več ali manj neokusne neslasnosti. Sicer je uredništvo takoj prejelo celo kopico protestnih pism, objavilo pa ni nobenega in tako je bralcu, ki ni toliko seznanjen s to problematiko, ostala v zavesti lažna podoba slovenskega študenta.

Ljudska pravica je sicer odličen in objektivni časopis, toda v tem primeru... ne bi rad nadaljeval stvari na tak način. Rad bi opozoril le na nekaj dejstev, ki se jih da razbrati tudi od strani študentskega lista Tribuna. Pred časom je bila izvedena anketa med študenti izven Ljubljane in ta anketa je pokazala približno naslednje rezultate: Ogromna večina študentov sploh ne zajtrkuje, precej si jih »prihrani« tudi večerjo ali kosilo. Višina štipendij, podpor ali doklad znaša povprečno od 3000—4000 din mesečno, seveda prejema jo nekateri več, drugi zopet manj. V strašni slonovanjski sliski našega glavnega mesta je tudi precej takšnih študentov, ki si niso mogli pravočasno oskrbeti stanovanji, pa so po več mesecev »prenočevali«, kjer so vedeli in znali — zadnje pribežališče jim je bila železniška čakalnica. Znani so mi pri-

meri, ko so še decembra nekateri strežniki-študentje v študentskih menzah zvečer staknili skupaj po več miz in na takšni »postelji« prespali noč.

Seveda je ljudska oblast od osvoboditve sem že ogromno storila za dvig življenjske ravni slovenskega študenta, toda pisati danes, kako, lahko rečemo, buržujsko življenje živijo slovenski študentje, je skrajno neodgovorno, niti ne razumemo, kakšnemu namenu naj bi služilo.

Tako je pač — vsak človek ima svoje težave in golovo je, da tudi študentu ni z rožicami poslano.

To je zelo na kratko povedano — dalo bi se o teh stvareh napisalo cele romane. Toda ne gre za to, gre za to, da si delovni človek usvari jasno podobo okoliščin študentskega življenja.

Drugo, kar marsikoga teži, je neka umetna distanca, ki se danes večkrat poraja med študenti in ostalo mladino, da pojmu mladina še ne razširim smisel Kar priznamo si: vidimo tri, štiri študente, pa rečemo — pogled jih, pogled, kako skupaj držijo! Polem si usvarimo mnenje, da so malce »visoki« in tako dalje in tako dalje. Včasih nas v takšnem mnenju podkrepiti tudi kak študentski domišljavec (ki so sicer redki, a žal tudi obstojajo!), a na koncu je tu lista »distanca«, ali kako bi ji dejali — povsem nepotrebna in največkrat iz samih predsodkov skupaj zblila. Kaj hočem torej povedati?

To, da se naj naši ljudje otresejo takšnih predsodkov, čeprav nekoliko nenavadno zveni. (Mislim, da bi študentje lahko dosti pomagali pri kulturno-prosvetnem delu, če bi jih je prilegnili, saj so doma vse poltje in pozimi cel februar, in mislim celo, da bi bili prav uporabni.)

Iz teh stvari ni treba »vleči« nobenih posebnih zaključkov in moral, vse je zelo zelo jasno, le oči je treba obrniti v pravo smer. Problema, ki sem ju označil s telegrafskimi besedami, samo mimogrede sem ju malce »prijel za brado«, sta v resnici dva od najvažnejših problemov, ki se z njimi danes borijo študentje — zlasti pa še podeželski klubi — kol je tudi naš — Savinjsko-šaleški akademski klub. S prvim se spoprijemajo pač tako, da po možnostih podpirajo najpotrebnejše z denarjem, ki ga dobe kjer koli na svetu, mnogokrat tudi z veseljem, če se ne motim, se tudi Velenju obeta nekaj podobnega; v borbi z drugim pa bi jim lahko pomagala vsa javnost, zlasti pa delovni ljudje naših industrijskih središč, kakršno je tudi Velenje.

Iz dela naše mladine: Delovna brigada pri izgradnji ve lenjske šole

Aktiv LMS Velenje-mesto

Dvaindvajsetega decembra preteklega leta je bila v Velenju v kavarni »Central« letna konferenca aktivna LMS Velenje-mesto, ki zajema članstvo iz trga, Slare vasi in Novega Velenja. Glavna tema konference je bil vsekakor referat člana predsedstva OK LMS Sošlani in dosedanjega sekretarja aktivna, tov. Leškana, ki je vseboval nekaj osnovnih tez o Ljudski mladini, nadalje probleme o vzgoji mladine v novih družbenih odnosih, delo mladine v komunah in misli o družbenem upravljanju v šolstvu, kar je zaključil z besedami: »Dragi mladinci! Želim, da bi te besede rodile zdrave sadove in da bi bilo delo v naši organizaciji ideal vsakega mladega človeka, ki stremi k napredku, ki stremi k zboljšanju odnosov v družbi in k večji blaginji nas vseh.«

Zaradi aktualnosti bomo posamezne teme objavili v naslednjih številkah našega »kotička«.

Mnogo so razpravljali o delu v organizaciji, vendar do važnejših zaključkov ni prišlo.

Končno so bile volitve delegatov za komunsko in okrajno konferenco in članov novega sekretariata. Pri volitvah novega sekretariata je kandidiralo 9 članov LM, izvolili so jih 7, med njimi tudi 2 člana bivšega sekretariata.

Na skupni seji bivšega in sedanega sekretariata so bile dokončno razdeljene naloge. Pri vsem tem ni šlo preveč enostavno, kajti prvi predlog, da naj bi bil predsednik tov. Lekšan, je slednji odklonil in utemeljil s tem, da mu značaj dela onemogoča večjo aktivnost, ki je potrebna pri tej dolžnosti in da je poleg tega še član predsedstva okrajnega komiteja LMS Sošlani, kjer zahteva delo tudi precej študija.

Po daljši razpravi so se zedinili in prišli do naslednje razdelitve nalog:

Predsednik: Aljaž Jože, rud. tehnik.
Namestnik: Lekšan Jože, gradb. tehn.
Sekretar: Steinbacher Pavla, učitelj.
Blagajnik: Kramer Vida, uslužbenka.
Ostali člani: Grebenšek Zvone, elektr. vajenec, Lukanc Marjanca, uslužbenka, Ferencak Edo, ključ. pomočnik.

Vse kaže, da je letošnji sekretariat uspešneje sestavljen in upati je, da bomo kmalu pričeli večjih uspehov.

Na seji so nadalje obravnavali tudi delo dveh članov bivšega sekretariata in soglasno izrekli predlog za kaznovanje istih, in sicer:

1. Globočnik Ančka, ukor pred izključitvijo iz LM zaradi malomarnosti pri delu in neopravičenih izostankov;
2. Štrmole Jožetu usmerni opomin zaradi neopravičenih izostankov.

Razpravljali so tudi o delu, kar bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili pozneje.

Franček Mirtič novi predsednik CK LMS

Članstvo LM obveščamo, da je plenum CK LMS potrdil nekaj sprememb v predsedstvu in plenumu CK LMS.

Ker odhaja tov. Tine Remškar, dosedanjí predsednik CK LMS na drugo politično dolžnost, ga je plenum razrešil kot predsednika ter izvolil za predsednika CK LMS tov. Frančka Mirtiča za sekretarja pa tov. Toneta Kropuška. Poleg teh dveh je sedaj v predsedstvu CK LMS še enajst tovarišev.

TOV. SEDLAR OTO - tako pa res ne gre!

V našem podjetju je zaposlen tov. Sedlar Oto in dela na vmesni etazi. 18. novembra je zbolel in zdravnik ga je vpisal v bolezenski stalež, nakar je bil v bolniškem stanju do 8. decembra. Delati je začel 9. decembra in je delal do 24. decembra, nakar je ponovno zbolel in bil v bolniškem stanju do 17. januarja letos.

Po uredbi pripada vsakemu delavcu bolniška hranarina za časa bolovanja. Za prvih šest oziroma sedem dni bolovanja mu mora hranarina plačati podjetje kjer je zaposlen, za nadaljnje bolovanje pa mu hranarina plača socialno zavarovanje. Tudi tov. Sedlar Oto je dobil na tak način bolniško hranarino plačano, samo, da se je v njegovem primeru zgodila niemu »neleuba napaka«.

Ne mislim obravnavati napake, ki jo je napravila ambulanta ali mezni oddelek, čeprav je vredna kritike in jo bo treba takoj urediti in popraviti. Obravnavati nameravam samo Sedlarja Otona, ki mu je bila nakazana bolniška hranarina od Zavoda za socialno zavarovanje od 1. do 8. decembra v znesku 2.870 din ter od 9. do 31. decembra 8.200 din, torej skupno 11.070 din, čeprav do te vsote ni bil upravičen. Zakaj?

Tov. Sedlar Oto je denar lepo spravil v žep in ni ni pomislil na to, da je od 9. do 24. decembra redno delal in dobil te dneve 15. januarja tudi v celoti izplačane.

Socialno zavarovanje je bilo na ta način oškodovano za 22 izplačanih dni. Tov. Sedlar Oto je previdno zamolčal, da je neupravičeno prejel bolniško hranarino in na ta način oškodoval skupnost. Če bi posedoval le trohico morale in časti, bi prav gotovo prišel v mezni oddelek, ali pa v ambulanto in povedal, da je prejel preveč denarja. Verjetno je računal, da v mezdnem oddelku ne bodo prišli do te ugotovitve in da mu bo denar gladko ostal.

Socialistična družba je z zakonom zagotovila, da ni noben delovni človek v času bolezni materialno oškodovan. Nikjer na svetu ni v tem pogledu tako pravične ureditve kot je pri nas, zato bi se morali naši delavci tega zavedati in spoštovati to našo veliko pridobitev. Tudi tov. Sedlar Oto bi se moral tega zavedati in takoj vrniti neupravičeno prejeti denar, saj nosi za to tudi on sam vso kazensko odgovornost. Na drugi strani pa je v tem primeru padla na niaga senca nepoštenosti! — Ne vem kaj porečete ostali k temu? Tekavec

GOSPOD ali TOVARIŠ

Dolga štiriletna vojna je naše ljudi zelo zblížala. Kako bi jih ne, saj so skupno prenašali vse gorje, ki nam ga je povzročil okupator. Nekateri so skupno krvaveli na bojnih poljanah, drugi so trpeli, gladovali in umirali v koncentracijskih taboriščih, tretji so po svojih močeh doma ali kje drugje na kakršen koli način pomagali in podpirali narodnoosvobodilno borbo. Le malo je lakih, ki so stali ob strani in od daleč opazovali našo borbo, še manj, oziroma redki pa so taki, ki so pljunili na svojo narodno čast in podpirali okupatorja.

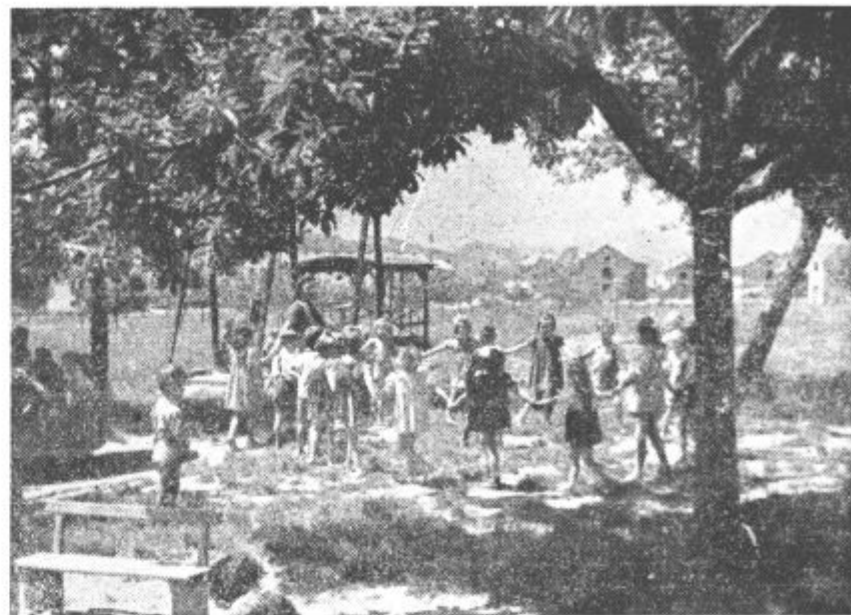
Skupno trpljenje in skupna borba za obstanek sla poglobili medsebojno tovarišstvo. Ljudje so odvrgli v medsebojnem občevarju hlapčevsko titulato »gospod« in jo zamenjali s »tovariš«.

Po vojni je naša ljudska oblast izvedla revolucionarni okl, ko je razlasiila kapitaliste in odpravila izkoriščanje človeka po človeku. Naši zakoni so postavili vse ljudi v enakopraven položaj, vsi imamo enake pravice in vsi smo enako odgovorni pred zakoni. Vse to je ljudi še bolj združilo, enakopravnost nam je rodila še globlje tovarišstvo. Danes so zelo redki, ki bi se filiturali z gospodom, gospo ali gospodično, kajli ljudje so si osvojili v borbi pridobljeno titulato, tovariš ali tovarišica.

Seveda med nami so še ljudje, ki obkokujejo stare čase, ki jim je zaradi malomeščanske navlake in njihovega malomeščanskega zadržanja neprijelno, če jih kdo pokliče za tovariša ali tovarišico. Mislim, da je popolnoma prav, da jim to njihovo vzvišeno titulato ohranjamo, da si še nadalje dopušajo, da se jih kliče z gospodom, gospo ali gospodično, ker ti ljudje nimajo popolnoma nič skupnega z našo stvarnostjo, zato je pravilno, da jih naši pošteni ljudje že po tem spoznajo, ker svojo ideologijo znajo itak dobro prikrižati in jih je težko spoznati s kakšno barvo so pobarvani.

Najbolj žalostno se mi zdi to, da imamo še pri nas v rudniku delavce, ki imajo zelo malo delavske samozavesli in ponosa, kajli nekateri od njih si niti ne upajo v pisarno po razne informacije. Nekateri pa sicer pridejo v pisarno in prav hlapčevsko in bojzljivo titulirajo vse z gospodom, gospo ali gospodično, ker vidijo, da sedi za pisalno mizo.

Naši delavci-rudarji bi se morali zavedati, da je delavski razred v naši državi izvedel revolucijo, da so se s tem tudi odnosi v medsebojnem občevarju spremenili. Zato bi ne smelo biti delavca-rudarja, ki ne bi v vsakodnevem občevarju uporabljal naše težko in krvavo priborjene, tako lepe besede — tovariš ali tovarišica. Tekavec

Kmalu bo spomladansko sonce spet oživel naš otroški vrtec.

Dedek Mraz razmišlja...

Dedek Mraz je opravil svojo vsakodnevno dolžnost in uživa zdaj zasluženi počitek. Ob praznovanju noveletne jelke se je docela izmučil. Zdjaj pa se ob svoji pipici predaja spominom...

Kako je že bilo letos v Velenju? Druživo prijateljstvo mladine je imelo sejo, da bi njega, dedka Mraza, čimbolj razbremenilo.

Zveza borcev je prispevala značno vsoto za obdaritev parizanskih sirol. Svoboda mu je odvzela precejšnje breme dela s tem, da je uprizorila pravljino igr Trnjulčica, za katero se je navduševalo mlado in staro.

V šoli so mu požrtvovalne žene pomagale natižiti tisoč in več otroških ust s hrenovkami, pecivom in čajem, učitelji pa so skrbeli za red in lepo obnašanje.

Dedek Mraz zadovoljno puha dim iz svoje pipice: »Da, da, naše žene! Skrbne so in vedno na meslu, če je treba mladino razveseliti, čeprav za svoj trud ne dbe priznanja, kvečjemu — dedku se celo pomrača — kakršen nepotreben očitek.« Nekaj bo moral ukreniti, da zaščiti svoje zveste pomočnice. Najbolje bo, da bo naprosil tov. urednika Rudarja za pomoč.

Toda tam v osnovni šoli je bilo res prisrčno! Štal je skril za noveletno jelko in nadvse všeč mu je bilo, ko je gledal kako so mali cicibančki ponujali njegove sladkorčke tov. Neriku Tonetu, predsedniku okraja, ki jim je pripovedoval parizanske zgodbe.

In kako napelo so večji poslušali tov. Zganka! Najbolj všeč jim je bilo, kadar so parizani Nemce nagnali. To bi

hoteli slišati vedno od kraja! — Pa kako dobro se je počutil tov. direktor med velenjsko mladino! Ko je odhajal, je obljubil upravičljju šole, da bo dal poslati vse dvorišče in vse dohode do šole, ki so bili tako razmeščani, da so šolarjem ostajali čevlečki v blatu, ko so šli v šolo. In je svojo obljubo res izpolnil! — Zelo všeč je dedku, da mu je še sam direktor prišel pomagati. Kdaj za vraga se je prej kaj takega zgodilo? Najprej s svojimi knapi šteje, š'e je jurje za obdarev in se ustavi šele pri 200, potem pride med otroke kakor dober striček in nazadnje mu ni zal kamiona ne stroškov za gramoz, da jim olajša vsakdanjo dolžnost. Ni čuda, če se ga otroci in učitelji hvaležno spominjajo! »Sicer pa,« misli dedek, »je tako popolnoma v redu in če je bilo kdaj drugače, je bilo narobe. Sicer pa direktor zdaj ni šele prvič pokazal, kako mu je mladina pri srcu.«

Dedek Mraz je zares zadovoljen. Po drugih krajih so njemu na čast tudi potrošili mnogo denarja, a je malokje je porabljen denar toliko koristil mladini, kakor prav v Velenju. Ti vražji Velenjčani! Znajdejo se pa, znajdejo! Še na noveletni sejem niso pozabili!

A glej! Ob vnelem razmišljanju je dedku pipica pošla in če hoče kaditi, jo mora nabasati znova... —ža

Taborišče mladinske delovne brigade nad Velenjskim jezerom.

Študijsko potovanje v ZDA

OD ST. LOUISA DO PUEBLA

Iz St. Louisa smo se z vlakom odpeljali proti jugu v 150 km oddaljeni Carbondale. Med potjo smo iz vlaka videli mnogo površinskih kopov, ki so zemljo, čisto razrili in opustošili. Od Carbondale smo se z avtomobilom odpeljali v 40 km oddaljeno mesto Marion. Tukaj smo se nastanili v hotelu. To so hoteli za potujoče z avtomobili. Navadno so to prillične stavbe, kjer ima skoraj vsaka soba takoj poleg tudi garažo. Vse sobe so zelo lepo urejene, ter ima tudi vsaka svojo kopalnico.

V bližini Mariona smo si ogledali dva površinska kopa, kjer je obratovala težka mehanizacija. Bager lopatar je odkrival in jalovino premetaval. Žlica je imela 28 m³ vsebine. Drugi bager z 8 m³ velikim vedrom je jalovino ponovno premetaval. Premog pa je kopal bager z 8 m³ žlico. Premog so odvažali na separacijo z avtomobili. Krovino pa so odsrteljevali s Cardoxom, to je s tekočim ogljikovim dioksidom.

Tukaj smo si ogledali tudi dve separaciji in dva jamska obrata. Odkopavajo črni premog 5. ilinoiskega sloja, ki je 1,30 m debel. Ker pa je v tem delu mnogo rudnikov z večjo proizvodnjo, kol jo je mogoče prodati, so delali ti rudniki vsega 3 dni v tednu.

Ena jama je imela mehaniziran odvoz premoga z gumijastimi transporterji. V jami ni bilo nobenega tira. Jama je odprla z vpadnikom ter je vsega 40 m globoka. Premog tvorijo z nakladalnimi stroji na jamske avtomobile (shuttle car), s temi ga odvažajo 100 do največ 200 m daleč, nato iztržejo na gumijaste transporterje ter z njimi prepeljejo v separacijo.

Delavci se prevažajo v jamo na delovni prostor in iz nje z gumijastimi transporterji. Hitrost transporterjev se da regulirati s pomočjo kontrolorja. V primeru okvare kakšnega stroja imajo v jami posebno vozilo na lastni pogon,

s pomočjo katerega spravijo nadomestni del k stroju ali sam stroj v delavnico.

Zanimiva je bila tudi ta jama, ker praktično ni imela nobenega lesa. S stropnimi vijaki je bila utrjena krovina, katerih se potem 50% ponovno drobi. Dovod električnega toka v jamo se vrši s pomočjo kabla, ki je položen v vrtino. Transformator se postavi na dnevno v bližino vrline. Z napredovanjem jamske fronte se potem premika tudi transformator na dnevno. Na ta način se prihrani na vodih in na padcu napetosti.

Druga jama Ziegler III je odkopavala 2,60 m debel 5. ilinoiski sloj črnega premoga s 6000 kal. kurilne vrednosti. V tej jami se je prevoz premoga vršil z velikimi vagoni iztresaci in električnimi trolej-lokomoivami. Jama je odprla z 80 m dolgim vpadnikom. Premog se iz vagonov v jami iztrže v bunker pod vpadnikom, tu se nato odvažajo z gumijastim transportnim trakom na dan v separacijo. Posebnost je jame je, da se po pohodnem vpadniku, ki je vsega 80 m dolg vrši prevoz delavcev s posebnim vozom, kjer je prostora za 14 delavcev. V jami prevažajo delavce z vagoni in z električno lokomoivo. Dnevno daje ta rudnik 5000 ton črnega premoga, dela pa skupno 328 delavcev.

Za črpanje vode uporabljajo v tej jami cevi iz plastične mase.

V jami se nahaja tudi delavnica, kjer vršijo vsa večja popravila in imajo zato tudi tam skladišče rezervnih delov. Vsako okvaro takoj odstranijo z zamenjavo z rezervnim delom. Pokvarjeni del nato takoj popravijo in oddajo v skladišče rezervnih delov. V jamski delavnici je zaposlenih na tej jami 42 specialstov.

Kako pa izgledajo površinske zgradbe?

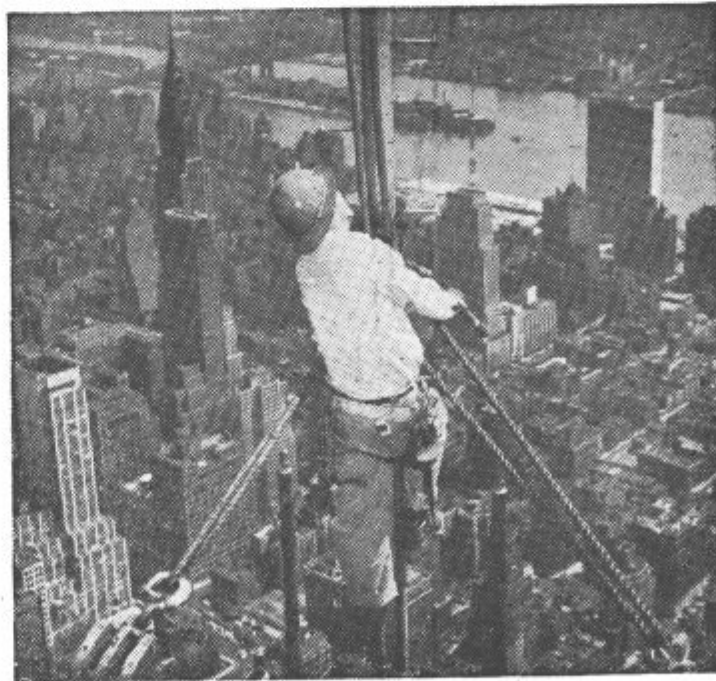
Separacija, upravno poslopje, delavnica s kompresorji, kopalnica z lamparno, vse se nahaja v barakah iz valovite aluminijaste pločevine. Daleč na-

okoli pa ni nobene druge zgradbe, niti stanovanjske hiše. Delavci stanujejo po več deset kilometrov daleč v mestu ter prihajajo s svojimi avtomobili na delo.

Iz Mariona smo se z avtobusi odpeljali v Bismarck in od tod z vlakom v

Sloj boksita je 6—12 m debel. Delno se ruda pridobiva na površinskem kopu, delno pa v jami.

Zelo zanimivo so bili površinski kopi z ozirom na odpiranje in odkrivanje. Tukaj smo videli, kako se vrši odkrivanje s samimi shreperji. Istočasno je

Postavljanje televizijske antene na newyorškem nebotičniku. V ozadju palača OZN

Little Rock, glavno mesto države Arkansas. To mesto leži na isli severni širini kol je Severna Afrika. Sem smo prišli 15. julija. Temu primerna je bila tudi temperatura. V senci je bilo 44° C. Da niso bile hotelske sobe in avtobusi umetno hlajeni bi mi težko vzdržali to vročino. Tako pa je v sobah v hotelu ali v uradih, v restavracijah in trgovinah povsod umetno hlajenje in kljub veliki vročini je samo okoli 25° C, torej ravno prijetna temperatura.

V bližini Little Rocka se nahajajo največja ležišča boksita v ZDA in velike tovarne glinice in aluminija. Te rudnike smo si ogledali zaradi odvodnjanja tekočih peskov v krovni sloja

delalo na enem kopu okoli 15 shreperjev. Na tri shreperje pride en buldožer, kol pomožni stroji. Na drugem kopu je odkrival bager dragline z vedrom 9 m³ vsebine. Krovino so odkrivali v treh slojih in premetavali v odkopani prostor. Isli bager je nato moral jalovino na jalovišču še enkrat premetati, da je napravil prostor za drugo. Boksit se koplje z bagri dragline s 3,5 m³ velikim vedrom. Bager z 9 m³ vedrom odkrije letno 1.200.000 m³ jalovine, od tega pa mora 30% še enkrat premetati.

V jami je bilo zanimivo gnanje hodnikov, za kar uporabljajo Joyer Continions miner. To je stroji, ki reže sloj v

65 cm širokih in 35 cm globokih plasteh. S petimi zarezji napravi ta stroj 3,5 m širok hodnik. V eni izmeni napravi 21 m hodnika, 3,5 m visokega in 2,2 m širokega. Rudo odvažajo s shuttle cari — jamskimi avtomobili. Ker je ta način odvoza kontinuiran, meče continions miner nakopano rudo kar za sabo na fla, od tam potem Joy nakladalec tovori rudo v jamske avtomobile, ki jo odvažajo v jamski bunker za skipov izvoz. Na 1 Continions miner pride en nalagalec Joy ter trije jamski avtomobili. Vse to upravlja 5 delavcev ter je na ta način učinek na enega delavca okoli 4 m hodnika na štih.

Ker je ta jama izredno mokra, so fla v hodnikih gosto obložena s hrastovimi plohi, po katerih vozijo shuttle cari. Za odvodnjanje imajo bane sesalke, ker niso tako občutljive, tlačni cevovod je položen v vrtino ter ima 45 cm v premeru. Zaradi nevarnosti potopiv imajo tudi dve podvodni sesalki, ki lahko vedno delata.

V tej jami smo srečali tudi prve črnce-rudarje. Zaposleni so bili kol vrtalci ter so zaslužili 1,87 dolarja na uro. V ostalih jamah nismo nikjer videli nobenega črnca-rudarja.

V okolici tega rudnika smo si ogledali tudi raziskovalno vrtnje. Vrtajo v kvadratni mreži 30—60 m oddaljenosti. Dnevno navrtajo 3 delavci 150 vrtin. Občudovali smo izredno hitrost in ročnost teh delavcev. Vsak delavec je vedel kaj mora delati in delo se je odvijalo brez vsake besede. Še zaradi nečesa je to potrdje interesantno. V zadnjih 14 mesecih ni bilo nobene fluktuacije delavcev.

Iz Little Rocka smo z avionom odpotovali v 730 km oddaljeni Colorado Springs. Med poletom smo opazovali pod sabo pokrajino. V začetku so bila bogata polja, čim dalje smo leteli proti severu tem bolj pustja je postala pokrajina. Leteli smo nad puščinami, poraslimi z redko travo. Videli smo suhe rečne struge, ki imajo vodo samo ob deževju.

Iz Colorado Springsa smo odpotovali takoj z avtobusom v Pueblo. Pueblo je mesto s preko 100.000 prebivalci. Tukaj živi tudi nekoliko tisoč Jugoslovanov. V Puebloju smo obiskali družbo Fuel and Iron Corporation. (Dalje prihodnjič)

Ali je tak postopek pravilen?

V »Velenjskem rudarju«, ki je izšel 20. januarja 1955 je bil pod gornjim naslovom priobčen članek, ki opisuje potek licitacije stanovanjskih hiš, lasti splošnega ljudskega premoženja, katero je izvedla posebna komisija imenovana od Ljudskega odbora mestne občine Velenje in kako je bil tovariš Bukovec Peter, kol dražbeni udeleženec »izločen«. Očividno je, da je bil pisec tega članka o zadevi enostransko informiran, zato so tudi navedbe v njem neresnične in pomanjkljive. Namen teh vrstic je, bralcem pojasniti, kako je licitacija dejansko potekala.

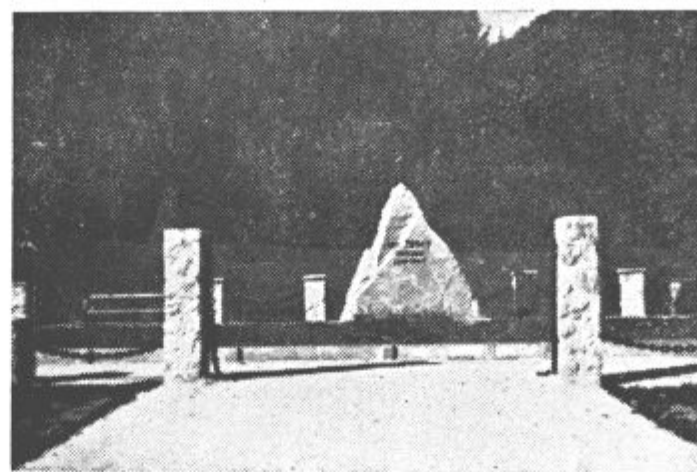
Na javno dražbo je bilo stavljenih sedem stanovanjskih hiš lasti splošnega ljudskega premoženja. Javno dražbo je izvedla posebna komisija, katere predsednik je bil tovariš Hudobreznik Franc. Interesenti, ki so položili 10% kavcije od osnovne dražbene cene katere-koli hiše, so imeli pravico, da sodelujejo pri licitaciji vseh hiš, ki so bile predmet prodaje. Pred pričetkom dražbe je bil dražbenim udeležencem točno obrazložen način licitiranja.

Prva je bila stavljen na licitacijo stanovanjska hiša št. 7 v Velenju z osnovno dražbeno ceno 220.000 din. Za nakup te hiše so se prijavi trije dražbeni udeleženci. Ceno sta dvigala Bukovec Peter in Hrovat Jožefina, ker je tretji licitant kmalu odstopil. Tovariš Bukovec je poslednji ponudil 252.000 din, za njim pa Hrovat Jožefina 262.500. Od komisije pooblaščen izklicatelj to-

variš Melanšek Franc je dopustil še nekaj časa za premislek; ker pa tovariš Bukovec ponudbe ni zvišal, je bilo smatrali Hrovat Jožefino za najvišjega ponudnika.

Točno je, da je tov. Bukovec Peter hotel kasneje zvišati ponudbo, vendar je bila licitacija te hiše že zaključena in tega ni bilo mogoče upoštevati. Tovariš Bukovec je imel vsekakor priliko, da pravočasno zviša ponudbo, zato tu ne more biti govora o nepravilnem postopku komisije, o nezakonitosti, o naprej pripravljeni stvari itd. Po določilih uredbe o prodaji stanovanjskih hiš iz sklada SLP ima pravico do licitacije stanovanjskih hiš iz sklada SLP vsak državljan FLR, med katerimi je tudi tov. Hrovat Jožefina, pa čeprav je hči bivšega lastnika te hiše. Ne vem zakaj v članku ni navedeno, da je tov. Bukovec kljub temu izliciral eno od hiš, ki so bile predmet prodaje? Morda bi s tem prišel pisec v nasprotje s trditvijo, da je bil imenovani izločen.

Pisec članka bi se moral o zadevi, ki jo opisuje, podrobneje zanimati. Tako bi odpadla nepravilna kritika, ki je bila v tem primeru podana o članih komisije in o predstavnikih oblasti. Ze sam način opisovanja tega »nepravilnega postopka«, napačni priimek, lilitiranje z gospodično itd., vzbujajo dvom o resničnosti in dobronamernosti članka. Seznanjamo bralce o nepravilnostih, ki se dogajajo, vendar se o tem po prej sami prepričajmo. K. I.

Na sliki: Ena obeh grobnic padlih talcev ob cesti pri Frankolovem

PRED DESETIMI LETI SO NACISTIČNI RABLJI PRI FRANKOLOVEM NA MESTU, KJER JE PREJEL ZASLUŽENO KAZEN KRVNIK SLOVENSKEGA LJUDSTVA DORFMEISTER, POBESILI OB CESTI STO SLOVENSKEGA TALCEV, MED KATERIMI SO BILI TUDI TRIJE VELENJSKI RUDARJI.

SLAVA NJIHOVEMU SPOMINU!

Vse preradi pozabljamo!

Gibanje prebivalstva

RODILE SO:

Rednak Jožefa, gospodinja iz Plešivca, stara 23 let — Jožico; Vrečar Jožefa, knjigovodkinja iz Pesja, stara 22 let — Borisa; Časl Terezija, gospodinja iz Velenja, stara 23 let — Jelko; Koželj Rozalija, gospodinja iz Velenja, stara 34 let — Emila; Jelen Marija, gospodinja iz Arnač, stara 36 let — Blaža; Avberšek Cecilija, gospodinja iz Kozjaka, stara 20 let — Staneta; Škruba Ivanka, gospodinja iz Podkraja, stara 30 let — Bogdana; Lampret Marija, gospodinja iz Pake, stara 30 let — Pavlo; Luzar Ruža, gospodinja iz Koprivno, stara 24 let — Borisa; Sumah Francka, gospodinja iz Pake, stara 31 let — Jožico; Golob Ljudmila, gospodinja iz Novega Velenja, stara 27 let — Romano; Vrabčič Jožefa, gospodinja iz Pesja, stara 33 let — Albina; Lipnikar Alojzija, gospodinja iz Plešivca, stara 23 let — Danico; Zevart Marija, gospodinja iz Plešivca, stara 41 let — Marjano.

UMRLI SO:

Svarc Jelka, upokojenka iz Skal, stara 75 let; Bričlovšek Jožef, kmet iz Cirkovce, star 82 let; Ribič Ivan, upokojenec iz Pesja, star 70 let; Ograjenšek Helena, kmetica iz Silove, stara 70 let; Habe Jera, oskrbovanka iz Saleka, stara 77 let; Sirgar Stefka, gospodinja iz Velenja, stara 33 let; Jan Anton, upokojenec iz Kavč, star 83 let.

POROČILI SO SE:

Cobal Srečko, šofer iz Strumice in Točaj Frančiška, poljedelka iz Podvrha; Stifter Janez, šofer iz Pesja in Aubrecht Angela, poljedelka iz Cirkovce; Banovšek Jože, kmet iz Silove in Lipnik Marija, kmetica iz Zg. Ponikve; Vodušek Stanko, ključavničar iz Janškovega sela in Povh Fani, trg. pomočnica iz Dobrne; Korošec Miha, rudar iz Kozjaka in Hriberšek Brigita, gosp. pomočnica iz Pake; Polenek J., rudar iz Saleka in Maslnak Zofka, poljedelka iz Saleka; Solinc Marlin, rudar iz Lopat-

šport

Nekaj novic iz rokometu

Kaj vse se letos obela rokometu in njegovim ljubiteljem v Velenju? Znan je že vsaj približni razpored najvažnejših tekem. V aprilu bo odigran pomladanski del prvenstva štajerske cone — obe tekmi: z Ravnanmi in Račami bosta v Velenju. 1. maja bodo Velenjčani sodelovali na velikem turnirju najboljših slovenskih moštev v Ljubljani. Maja bosta odigrani tudi finalni tekmi prvakov ljubljanske in štajerske cone. To bosta po vsej verjetnosti moštvi iz Velenja in Cernomlja. Za 3. julij so povabljeni na veliko paradno slovenskih športnikov v Ljubljani, poleti bodo pa po vsej

verjetnosti organizirali tudi velenjski rokometiški večji turnir v malem rokometu.

Ljubitelje rokometu bo golovo zanimalo, da se obetajo tudi mednarodne tekme. Nekaj nemških moštev bo letos gostovalo po Jugoslaviji in verjetno se bo dalo z njimi pogoditi za gostovanje v Velenju. Seveda visi še vse skupaj precej v zraku. V kralkem bo Rokometna zveza Slovenije razposlala kolektor tekem in proste termine.

Pred kratkim je bil v Ljubljani tudi slavnostni plenum zveze ob priliki petletnice obstoja le-te, na katerem je prejel tov. Centrih Edo diplomu za svoje delo.

H koncu še razpored zimskih treningov, na katere vabimo vse ljubitelje rokometu, zlasti pa še delavsko mladino: ob sredah od 19. do 21. ure, ob ponedeljkih od 16. do 18. ure. Treningi so v Zadržnem domu.

nikar in Zabukovnik Antonija, gospodinja iz Lopatnika; Razbornik Marlin, kmet iz Cirkovce in Mihelič Olga, delavka iz Cirkovce; Uranjek Anton, rudar iz Pesja in Jankovič Terezija, nalakarica iz Pesja.

PREKLIC

Podpisana Suman Marija, gospodinja iz Novega Velenja, blok D 1, tem poštom obžalujem karkoli sem žaljivega izrekla o Ferenčak Mariji, gospodinjici iz Novega Velenja, blok B in obljubljam, da kaj takega ne bom več naredila ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega progona.

PREKLIC

Podpisani Jurko Jožef, rudar iz Lipja, St. Janž pri Velenju, preključujem kol neresnično in klevete vse, kar sem govoril o tovarišici Arlič Angeli, nalakarici v »Buffetu«—slastičarni v Velenju.

Iskreno se ji zahvaljujem, da je odstopila od sodnega pregona.

Jurko Jože

OBISK PRI ZAHODNONEMŠKIH SINDIKALNIH ORGANIZACIJAH

(Nadaljevanje).

Brez dvoma je ena zanimivosti, za katero se zanima vsak človek, ki gre v tužino, življenjski standard in življenjske ljudi. Zelo težko pa je ugotoviti dejansko in objektivno sliko. Kolikor je bilo mogoče ugotoviti, hočem v pričujočem članku povedati.

Ze v prvem delu mojega izvajanja »iz obiska pri Zahodno-nemških sindikalnih organizacijah« sem omenil občutek, ki ga človek dobi v prvih dneh bivanja v Zahodni Nemčiji. Človek dobi vtis, da žive ti ljudje mnogo bolje, kakor pa naši. Po proučitvi njihovega in našega življenja sem mišljenja, da moramo nujno obravnavati vprašanje življenjskega vprašanja iz dvoje stališč.

a) življenjski standard na splošno; b) življenje delavcev s pojmom življenja in potreb naših delovnih ljudi. Nujno je pričakovati, da se bo kol prvo in drugo vprašanje, z ozirom na izredno visoko razvito industrijsko državo, pokazalo v veliki pozitivni razliki napram naši situaciji. Vendar pa ni tako.

Življenjski standard, v katerega pripada prav vse od prihodov delavcev in nameščencev, do dvokoles, avtomobilov, cest itd., je brez dvoma precej višji, kakor je to z ozirom na našo zastalost bilo do danes mogoče doseči. Mi vemo, da je bila Nemčija svobodna država in stalno izkoriščala druge države, da je bila Jugoslavija stalno do osvoboditve 1945. leta izkoriščana in blačena država vse od njene ustanovitve 1918. leta. Poprej so bile naše pokrajine predel, ki je nekako Avstro-Ogrsko monarhijo varoval pred navali Turkov na te zemlje, so bile naše pokrajine žrtev stalnih ropov in izžemanj z ene strani od Avstro-Ogrske monarhije, z druge strani napadalcev. Šele po osvoboditvi l. 1945 se je pri nas začelo z izredno hitrim tempom korakati k napredku, vendar je v 10 letih kljub socialistični družbeni ureditvi nemogoče doseči države, ki so si več kakor 100 let svobodno gradile in urejevale svojo državo, pa še na račun drugih narodov.

Kakšno pa je tisto vsakdanje življenje delovnih ljudi? Kako je zadovoljeno neobhodnim potrebam, ki jih ima

žijo preko 1 DM manj, kakor moški (konkreten primer v rudniku smolastega premoga Hausham — čislilec in čislil-

Delavski nemiri v Nemčiji. Po satelitski vzhodnonemški vladi zatiran delavski razred se je uprl, vendar so sovjetski tanki upor v kati zažušili.

vsak človek? Kakšni so zaslužki delavcev?

Po primerih o podjetjih (rudnikih) na Bavarskem zasluži kopač v jami z delom v akordu od 15 DM do 17 DM 30 Dpf. Nekvalificiran pa od 7 do 9 DM. V kolikor so zaposlene ženske na delovnih mestih namesto moških, zaslu-

ka vseh obratnih prostorov in kopalnic. Po našem pojmovanju je to velika krivica za žene. Pri nas tudi nismo vajeni kosmatega (brutto) zaslužka in cele rajde odbitkov. Navajam en primer izplačila dobrega kvalificiranega delavca:

brutto zaslužek	435 DM
za poročene dodatek za 1 otroka	4 DM
Skupaj	439 DM
Odbitki:	
Socialno zavarovanje	47 DM
Davek	22.25 DM
Cerkveni davek	1.75 DM
Sindikata	6.— DM
Pomoč prebeglim	2.70 DM
Skupaj	79.70 DM
Izplačilo	359.30 DM

Pri teh odbitkih pa ni vračunano stanovanje, za katerega plačujejo od 35 do 45 DM mesečno. (Vendar pa teh stanovanj še zdaleka ne moremo enačiti s stanovanji pri nas n. pr. v Nove Velenju). Stanovanja, kakor tudi zgraditev je groba — za našega človeka nekako nesimpatična.

Poleg stanovanja pa je treba plačati lok, vodo itd. Ako samo še stanarino odbijemo od zaslužka tega kvalificiranega delavca, nam ostane za tričlansko družino 314.30 DM. Ta prihod mu mora služiti za vse potrebe. Kako s tem denarjem izhaja?

V Haushamu sem se spoznal s Slovincem, ki že okrog 30 let živi v Nemčiji. Izvira iz družine Z. iz Velenja (Šalek). Govorila sva o vsem mogočem, pa me nazadnje vpraša: »Daj mi po resnici povedati, kako pri vas ljudje živijo napram nam?« Seveda sem mu rekel, da ne moremo primerjati življenja naših delovnih ljudi z življenjem delavcev pri njih. To pa iz tega razloga, ker mi še nikdo ni odkrito povedal, koliko se n. pr. za prehrano 3 članske družine porabi v Nemčiji, da to primerjam pri nas. Da odbijem stroške prehrane od plače v Nemčiji in pri nas in koliko bom v Nemčiji oziroma pri nas za ta ostanek lahko dobil. Potem bom šele lahko rekel, kje ljudje bolje živijo. Takole mi je odgovoril: »Jaz ti bom odkrito povedal, mislim pa, da boš tudi ti meni odkrito povedal. Jaz se ne morem niti najmanj hvaliti, da mi je bilo dobro. Kljub temu, da sem bil na srečo zdrav, kar danes nisem, kljub temu, da sem bil na najboljših akordih, da sem res pridno delal in dobro zaslužil, smo komaj živeli. Rajše sva midva z ženo malo slisnila, samo da so otroci imeli. Imam namreč tri otroke. Zaslužil sem pa sam. Mi bom šele sedaj začeli boljše živeti. Najstarejši sin se mi je izučil za ključavničarja in je sedaj zaposlen na rudniku

in tako že dva zasluživa. Potem pa imam še dva sina, ki hodita še v šolo. Za hrano pa porabimo 600 DM mesečno in ne da bi ne vem kako razkošno živeli. Imamo tudi motor. Fanje so ga hoteli imeti. Kupili smo ga sedaj, ko tudi sin zasluži. Vsak mesec je dajal na stran del zaslužka, da se je nabralo za kavcijo, potem smo ga pa vzeli, sedaj pa mesečno plačuje 100 DM«. Tako mi je govoril tov. Z. A. rudar v Haushamu. Pokazal mi je potem tudi sobo in otroško sobo ter kopalnico. Povedal je tudi, da mu je bilo za časa okupacije vse uničeno in da je znova začel leta 1945. Kljub motorju pa mu je stanovanje slabo opremljeno. V otroški sobi železne postelje, sicer pokrite s pernicami s skromno omarico za obleko, spalnica za moža in ženo pa je nekako podobna pri nas primitivnejši — skromni izdelavi. Verjel sem možaku, ker sem pri njem vse to videl, da je res tako, kakor mi je pripovedoval. Jaz sem mu tudi svoje povedal, kako je pri nas. Seveda se je za vse zanimal in kar povpraševal. Tako tudi njegova žena. Pravi, da jo vse bolj in bolj vleče v Jugoslavijo, da vidi še enkrat svoje ljudi. Tudi ona je iz Velenja. Nekaj nemogočega se mu je zdelo, ko mu povem, da pri nas dobi oče enega otroka dodatek 3.000 din, za dva 5.500 dinarjev itd. pa to, da za časa svojega božovanja celo režijsko plačo, dočim pri njih dobi dodatek za otroke 4 DM kar ne zadostuje niti za 1 kg govejega mesa. Ako delavec zbolí, potem dobi le 50% nadoknado za izgubljeno dnino, vendar tudi ne more dobiti iznad 8.32 DM kljub temu, da bi mu teh 50% več izneslo.

Iz tega primera sledi, da za samo prehrano človek po osebi porabi najmanj 100 DM mesečno in si lahko vsak za sebe ustvari sliko, kakšno bi mu bilo življenje, oziroma kakšno jim je življenje. Ni potem čudno, da je takšna bojazen, da nemški narod izumira itd. in da bo vprašanje kje dobiti toliko mladine, kolikor bo kadra (strokovnega) treba.

Zelo simpatično se mi je pa zdelo to, da nisem videl v gostilnah mladih ljudi, pa tudi od starejših, ki še tu in tam posedajo, pijejo le pivo. Mislim, da je tukaj tudi glavni vzrok cena, saj stane buteljka vina od 14 do 18 DM, dočim pivo le 0,50 DM pa tudi brezalkoholne pijače so poceni. Ali ne bi bila potrebna tudi pri nas korektura cen predvsem v brezalkoholnih pijačah?

Konec.

Ali smo ukrenili vse kar moremo, da odpravimo pijančevanje

Takšno vprašanje si prav lahko postavimo, ko opazujemo, kako se pri nas pijančuje. Kljub temu, da menda prav vsak, ki je prejšnji dan zapravil kakšen fišček, drugi dan to obžaluje, toda žal le do prihodnjega izplačila, ko začne znova. Pa to za pijanca ni edini udarec. S tem, da se je »osvobodil« marsikaterega »jurfa«, mu je doma prav govo zmanjkalo to in ono, pa naj bi bilo za prehrano ali ostale potrebe. Najležeje pa občuti pomanjkanje njegova družina. Teško si je zamisliti očeta, ki mu v treznem stanju ne bi bilo ležko gledati otročičke, ki po njegovi krivdi živijo v pomanjkanju. Vendar v pijanem stanju tega ne vidi, ni se na družino spomni. Imamo primere, da brezvestni družinski očetje zapijejo vse svoje prejemke z otroškimi dokladami vred, ne da bi pomislili na žalostne, večasih celo straholjne posledice svojega neodgovornega početja.

Vsi vemo, da je alkohol v zmernih količinah, sploh pa po težkem in napornem delu, kol ga imajo n. pr. ru-

dari, sredstvo za poživljanje. Torej je kozarček ali dva le koristen, zato ne more nihče imeti nič proti temu, če si ga privoščiš. Tudi žepu se ne bo preveč poznalo.

Kako se počuti človek, ki je prejšnji dan do nezaveslj pijan, bo lahko prav dobro vedel vsak, ki se je že kdaj tako neusmiljeno »nažehtal«.

Poleg tega, da je potrošil, morda tudi izgubil ali raztrosil, ker mu ni bilo v pijanosti škoda, ni ni znal čuvati — večje vsote denarja, kar je dalo povod za prepire v družini, je bil dva, tri ali štiri dni za tem dela nezmožen, kakor po domače pravimo »sklopfan«.

Posledica tega je, da človek v teh dneh nima pravega teka, izmučen je mnogo bolj, kol da bi trdo delal, misli mu o'opijo, ves je mračen in brezbržen. Za delo mu ni, ni more delati tako, kakor bi to zmoget v treznem stanju — nezaskrupljen. Posledice pijančevanja se odražajo torej tudi pri rednem delu, pri storilnosti in tudi pri previdnosti na delovišču. Par dni ne more dosegati običajnega učinka, da

ne omenjamo neopravičenih izostankov, ki jih ima ob vsaki plači precej. Kdo trpi iz tega nastalo škodo? V prvi vrsti kolektiv in skupnost, on sam pa tudi cela števila v katere sestavu dela. Škoda za kolektiv in skupnost je v tem, da zaradi manjše delazmožnosti in v zvezi z njo proizvodnosni ter neopravičenih izostankov izpade del proizvodnje, režijski stroški pa ostanejo isti, s čimer se podraži tona proizvedenega premoga, oziroma polna lastna cena proizvodnje ter zmanjša upravičeni dobiček podjetja, iz katerega izplačujemo razliko in viške plač. Ali je to prav?

Vendar je ta škoda v merilu močnega kolektiva, kol je naš in skupnosti minimalna, občutna pa je za tovariše, ki delajo s takimi »sudarniki« na istem čelu ali številkah. Tukaj pa je padeč učinka in z njim povezanega akordnega zaslužka zelo občuten. Vsak rudar pa prav dobro ve, da učinek kaj lahko pade, dviga pa se zelo zelo počasi. Vzporedno z njim seveda za služki. Iz navedenega je razvidno, da je vsak neopravičeni izostanekar in le-

nuh direktno škodljivec svojih sotovarišev, v katerih interesu bi bilo, da jih brez sleherne sentimentalnosti izločijo iz svoje sredine.

Ker pa vidimo, da se posledice pijančevanja odražajo v skupnosti, pa naj bo to največje ali malo — lokalne, potem se tudi nimamo čuditi, da delavski svetj po podjetjih z vsemi sredstvi poskušajo zmanjšati padanja proizvodnje in storilnosti in odstraniti vzroke s tem, da uredijo svoje pravilnike tako, da do neke mere pride do povrnitve škode, z druge strani pa, da bi določene kazni vplivale na naše ljudi in jih pripravile k razmišljanju o rentabilnosti njihovega početja.

Vkljub temu, da mora po našem pravilniku podjetja za vsak neopravičen izostanek izostanekar plačati eno režijsko dnino, da je torej takoj izgubil 2 dnini, je to le trohica povrnjene škode, ki je z izostankom povzročena. Tega bi se moral vsakdo zavedati in delati mislimi predvsem pri kozarcu) po predudarku in po pameti. To pa še ni najhujše, da je moral izostanekar plačati eno režijsko dnino za drobček povrnitve škode. Pravilnik podjetja v Rudniku lignita Velenje predvideva tudi to, da se za dva zaporedna izostanka delavec ali nameščeneec o'pusti iz službe, da se ravno tako o'pusti iz službe za tri neopravičene izostanke v mesecu in za pet neopravičenih izostankov v letu. In kaj potem? Potem si mora iskati službo drugod in ako se ne bo popravil, bo tudi v novem podjetju o'puščen. Povsod bo pa novinec. Po novi zvezni uredbi o plačnem sistemu pa ne bo nobeden delavec udeležen pri delitvi dobička, kateri ni v podjetju zaposlen 6 mesecev. Pa tudi marsikateri se je kesal že danes, ko se je delil lanskoletni višek in je mogoče zaradi tega, ker je imel v letu leta en neopravičen izostanek dobil le tri četrtine listega, kar bi moral dobiti, ali za dva neopravičena izostanka le polovico tega, ali pa za tri in več v letu ni dobil ničesar. Ali je to potrebno in ali ni vsega tega v največji meri kriva pijača?

Za to bi bilo potrebno poleg vseh prisilnih mer, ki jih imajo podjetja nekatera strožje, druga milejše, misliti tudi na to, da bi omogočili materialno osnovo, s katero bi tudi omogočili odklon alkoholizmu in s tem mnogo koristili posojencem, s tem pa tudi številkam, kolektivni in skupnosti. To bi bila skrb za čimprejšnjo ustanovitve kan'in, zadrževalnic ali kakorkoli bi že imenovali to podjetje, kjer ne bi bilo nobenih alkoholnih pijač, pač pa bi si lahko naši delovni ljudje po prihodu iz doma ali katerega koli podjetja postregli z mlekom, kavo, čajem, kokto, limonado, oranžado ali katerim koli sokom, ki jih imajo celo kopico, zraven pa bi lahko

dobil tudi nekaj za prigrizek — naj bo sir, žunko, salamo, klobase s kruhom ali žemljo itd. O tem je razpravljalo že Centralni plenum Sindikatov in tudi že DS Rudnika lignita Velenje načeloma. Mislim pa, da je treba temu posvetiti vso skrb.

Mislim, da bo marsikateri pomislil potem na to, kam bo odšel, da se po krepčca, poživi brez škode in v svojo korist.

Prečvsem za rudarje, ki delajo na vse tri mene — podnevi in ponoči, je razumljivo, da zaradi tega, ker se ob napornem delu, pa še v vročini celih osem ur znoj, telo nekaj zahteva. On išče ulešitve tej zahtevi v prvi gostilni (za Velenje Rudarski dom). Razumljivo je pa polem, ako zahteva oranžado, citronado, jabolčni sok in dobi odgovor za vse to, da nimajo, imajo pa vino, si teži potrebe z vinom. Da je pa vino in žganje po trudapolnem delu in praznem želodcu naenkrat v glavi in v pehah, to pa tudi vemo. In kaj sledi? Vse lo, o čemer smo se že prej pogovarjali. Kdo je temu kriv? Upravnik gostilne v konkretnem primeru, ker ni poskrbel, da bi imel tudi brezalkoholne pijače.

Ali ne bi tudi upravniki naših gostinskih podjetij lahko več napravili za odpravo preiranege pijančevanja? Sigurno bi lahko! Ako ne bi bil po sredi zaslužek. Vendar pa, kaj bi bilo bolj prav za posojince in skupnosti?

Obstojajo tudi predpisi o redu v naših gostiščih, vendar se ti predpisi, ki jih izdajajo naši lokalni organi ljudske oblasti ne upoštevajo, naše inspekcije pa tudi ne posegajo dovolj v te prekrške.

Mogoče je naše osebje v gostinskih podjetjih že pozabilo na zakoni'e odredbe (ordloke), v katerih je predpisano, da se alkoholna pijača mladini pod 18 let ne sme izdajati, da se opim ljudem pijača ne sme izdajati, da je treba izdajanje pijač zaključiti ob določeni uri. Vendar vsi ti predpisi in odloki, da o drugih stvarih sploh ne govorimo, se po navadi ne upoštevajo.

Kaj pa inspekcije? Tudi one bi lahko tukaj mnogo več napravile. Prepričan sem, da ne bo nakaraku vseeno, ako bo za prekršek plačal 5 do 10 fiščekov ali upravniku gostinskega podjetja, ako se ne bo držal reda in upošteval predpisov oziroma odlokov naših občinskih ali okrajnih forumov ljudske oblasti.

Te stvari, ki so v kratkem nanizane, naj bi bile resen opomin nad vsem skupaj, da napravimo vsak po svoji strani več za preprečitev škode, ki jo pijančevanje povzroči posameznikom, družini, kolektivni in skupnosti. Bilanca pa bo v bodoče lahko samo večje zadovoljstvo in uspeh za nas vse skupaj. Močilnik Tone

Lanski mladinski festival v Kopru

Nastop folklorne skupine

in združenih pevskih zborov

V SOBOTO 19. FEBRUARJA ZVEČER
V RUDARSKI DOM NA

MAŠKARADO

DPD SVOBODE

ODLIČEN PLESNI ORKESTER

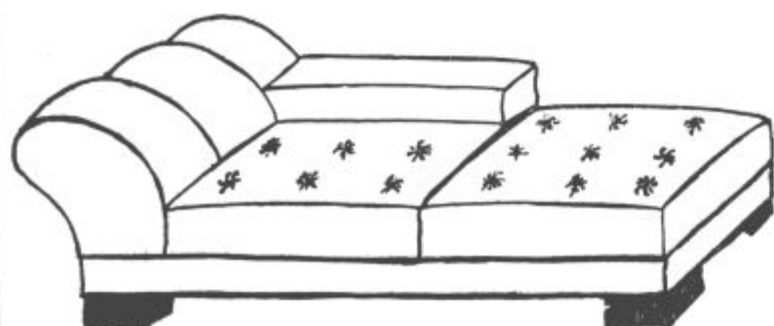
KONKURENCA MASK — PROGRAM

S svojimi prvovrstnimi izdelki in konkurenčnimi cenami se priporoča novo otvorjeno tapetništvo

ERHART MIRANA

VELENJE (pri Golu)

Javna zahvala

Ob težki, nenadomestljivi izgubi, ki nam jo je prizadejala neizprosna usoda s smrtjo našega dragega, nepozabnega očka

Tončka Žolgerja

smatram za svojo dolžnost, da se v svojem in v imenu svojih otrok najpriščneje zahvalim vsem, ki so mi stali ob strani in mi pomagali v najtežjih urah življenja.

Posebno se zahvaljujem delavskemu svetu, upravnemu odboru in sindikalni podružnici Rudnika lignita Velenje za denarno in materialno pomoč. Imenoma se zahvaljujem tovarišema Uranjeku Karlu, predsedniku rudniškega sindikata in tov. Hajsingerju za vso plemenito tovariško skrb ter vsem darovalcem cvetja in govornikom ob odprtem grobu.

Ana Žolger, z otroci
Branko, Jankom in Darkom

KINO „Svoboda“ VELENJE

predvaja od
15. februarja
do 15. marca

- 16.—17. II. Vrni se mala Sheba — am.
- 18.—20. II. Moj sin profesor — italij.
- 23.—24. II. Čarobni fižol — amer. barv.
- 25.—27. II. Veruj v mene — mehiški
- 2.—3. III. Zlata čelada — francoski
- 4.—6. III. Skrivnosni profesor — angleški
- 9.—10. III. Dvoboj pri srebrnem potoku — ameriški barvni
- 11.—13. III. Stari grešnik — avstrijski
- 16.—17. III. Pol nade — italijanski